

Limited Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri ve Yetki Devri Halinde Üst Gözetim Yükümlülüğü

The Delegation of Management Power and the Superior Supervision in Case of the Delegation of Management Power in Limited Companies

Bahar Oral^{ID}

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara,
Türkiye,
bahar.oral@ktb.gov.tr,
ror.org/04zsc3j83

Geliş Tarihi/Received: 19.12.2024
Kabul Tarihi/Accepted: 07.04.2025
Yayınlanma Tarihi/ Available Online:
23.05.2025

Öz: Limited şirketlerde yönetim görevi müdürler kurulu aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Büyüyen ve gelişen ticari hayatta limited şirketlerde de yönetimde profesyonelleşme ihtiyacı doğmuştur. Yönetim yetkisinin devri sayesinde daha kısa sürede profesyonel kararlar alınması mümkündür. Üst gözetim yükümlülüğü devredilemez ve vazgeçilemez yetkiler arasında düzenlenmiştir. Buna karşın yetki devri halinde üst gözetim yükümlülüğünün devam edip etmeyeceği, devam edecekse hangi sınırlar içerisinde değerlendirilmesi gerektiği tartışma konusu olmuştur. Üst gözetim yükümlülüğüne ilişkin soru işareti oluşmasının sebebi TTK m. 553 hükmüdür. Müdürler kurulu, yetki devredilecek kişilerin seçiminde makul derecede özen gösterilmemesi hali dışında sorumlu tutulamazlar (TTK m. 553/2). TTK m. 625 hükmü ile TTK m. 553 hükümleri arasındaki uyumsuzluk, çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra sorumluluğun kime ait olacağı, üst gözetim yükümlülüğünde gösterilmesi gereken özen ve TTK m. 553/2 fıkrasında yer alan “makul derecede özen” kavramları incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yönetim Yetkisinin Devri, Üst Gözetim, Özen Yükümlülüğü, Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi, Yönetim Yetkisi Devri Halinde Sorumluluk

Abstract: Duty of management are fulfilled by management board in limited companies. In the growing and developing commercial life, the need for professionalization in management has arisen in limited companies. It is possible to make professional decision in a shorter time, thanks to the delegation of management power. The liability of superior supervision is regulated between inalienable duties. On the other hand, It has been an issue whether the superior liability will continue in the event of the delegation of management power and if so, which scope of should be evaluated. It is made question mark about the liability of superior supervision that Turkish Commercial Code(TCC) article 553. Management board can not be held responsible except for the case of due diligence is not shown in the selection of those to whom the management power is delegated (TCC m. 553/2). The subject of our study is composed that conflict of between Commercial Code article 625 and 553. In addition, who will be held responsible, due diligence that must show in the superior supervision, term of “due diligence” take part in Commercial Code article 553/2 are examined.

Keywords: The Delegation of Management Power, The Superior Supervision, Due Diligence, The Differentiated Solidarity Principle, Liability in Case of Delegation of Management Power

Extended Abstract

Management board are one of the compulsory organs in limited companies. There is no clarity about the delegation of management power in Turkish Commercial Code in limited companies. TCC article 577/1-i and article 625/1-d are including information about the delegation of management power. Decision-making process accelerate thanks to the delegation of management power. Besides, decisions are becoming more Professional. In case of the delegation of management power, at least ne partner must have managerial power in limited companies (TCC article 623/1). Although limited companies are equity company, factor of person is at the forefront. Legal status of management board and the condition of the delegation of management power are discussed because of that forms the basis of our study.

Notion of management is touched on determination of legal status of management board. Single system is adopted by provision of the TCC. Beside, upside of dual system is exploited thanks to the delegation

Cite as (ISNAD): Balcı, Murat – Çakır, Kerim. “Cemal Kaşıkçı Davası ve Yaşam Hakkı”. *Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 13/1 (2025), 453-477. <https://doi.org/10.56701/shd.1604100>

of management power. Discussions regarding Legal status of management board center around labour contract and agency contract. When legal character of relationship is determined, fee is an important factor. Besides, whether direction can given or not is important when legal character of relationship is determined. In our study inalienable duties are mentioned scope of TCC article 625. Formal and material conditions carried out aim to valid the delegation of management power. The formal conditions are; contract of association must include a provision, internal directive is arranged, decision of Management board that is relevant with contract of association. On the contrary joint stock company, there are no explicit regulations about the delegation of management power in limited companies. It is open a matter criticism that there is no explicit regulations or reference about the delegation of management power. Several contents of TCC articles are included the conditions for the delegation of power. TCC article 577/1-i is included that Contract of association must included a provision. TCC article 625/1-d is stated that internal directive must arranged. However, use of the term “by- laws” instead of the term internal directive was a subject of criticism. We agree with the term of by- laws refers to internal directive. There is no explicit regulations or reference about the internal directive in limited companies. However, nature of the subject it coincides with regulations of joint stock companies. Another formal condition is management board decision coherent with contract of association. The delegation of management must built authorised body thus managerial power belongs to the management board.

The diligence which discharging superior supervision obligation is important in liability law. The provision of TCC article 626/1 is guiding because of including general diligence about management board. It is a subject of argue that superior supervision covers which obligation in the delegation of management power in doctrine. Especially whether delegated person can given an order or not argue in terms of join stock companies. I was also discussed that which implement and systematical obligation of superior supervision is discharged. These discussed issues were evaluated with possible differences in terms of limited companies.

TCC article 553 ff. about responsibility will apply because of reference of TCC article 644. Because of TCC article 553 came to the issue of continuance of superior supervision in case of the delegation of management power. It is regulated that management board can not be held responsible except for the case of due diligence is not shown in the selection of those to whom the management power is delegated (TCC article 553/2). It was indicated that no one can not be held responsible for uncontrolled unlawful acts reasoning that the superior supervision (TCC article 553/3). TCC article 625 that inalienable duties includes that the superior supervision. As is understood from the wording of the provision it is not possible to give up inalienable duties. Besides it is not possible to transfer these authorities. At this point, TCC article 553 conflict with TCC article 625. The legislator mentions limited liability in case of the delegation of management power. However, inalienable duties includes the superior supervision. There are conflicts even in the word of TCC article 553 and the preamble. In the preamble of the article is stated superior supervision will continue but the limits of obligation are determined differently from the source law. Besides, it was emphasized that should not treatment of superhuman while determining the scope of obligation. However, we think that the scope of responsibility and the superior supervision should explain in the wording of the provision instead of the preamble.

Also, the burden of proof was also mentioned within the scope of TCC article 553/2 in our study. Final version of the paragraph is different from the offering to the commission. Take part in first regulation *“unless proving that they have no fault”* the phrase was removed with accordance with the law no 6335 article 41. In that way, a different arrangement was made from the source law. According to the word of the article, the burden of proof belong to the litigator. We believe that, the burden of to the management board with interpretation is not correct approach. However, management board should prove that they have no fault as *de lege ferenda*. Fault is determined within the scope of the differentiated solidarity principle in case of the liability. When a damage occurs who caused it at what rate is considered thanks to the differentiated solidarity principle. There are different remarks about whether this principle is fair

or not. Management authorization is a heavy responsibility in itself. However, manager who less contributes to the damage is not held responsible scope of the strict solidarity principle. In our study, in generally the delegation of management power and the superior supervision are featured. Also, due diligence that must show in the superior supervision and the liability in case of delegation of management power are discussed.

Giriş

Müdürler kurulu, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununda¹ (TTK) zorunlu organ olarak düzenlenmiştir². Şirketin yönetim işlerini idare eden bu organ kurul organ şeklinde çalışmaktadır. Teknolojiyle birlikte gelişen ve büyüyen dünyada, şirketlerin de aynı oranda büyümesiyle yönetimde profesyonelleşme ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu büyümeyle beraber, ticari hayatta da hızlı karar alma ve uygulama mekanizması profesyonellere bırakılmak istenmiştir. Daha küçük ölçekli limited şirketlerde özellikle aile şirketlerinde; şirketin menfaatlerini değerlendirip karar alabilecek tecrübeli yöneticilere ihtiyaç duyulmaktadır.

Müdürler kurulunun toplanması ve karar alması belirli usuller çerçevesinde gerçekleşmektedir. Yönetim yetkisinin, bir ya da daha fazla üyeye veya üçüncü kişilere devri öngörülmüştür (TTK m. 623/1). Böylece yönetim kurulunun tamamının toplanıp karar alması yerine daha hızlı bir mekanizma işleyecektir. Yetki devri yapılırken, TTK m. 623/1 fıkrası son cümle gözden kaçırılmamalıdır. Bu maddeye göre yönetim yetkisinin devri halinde en az bir ortağın yönetim hakkına haiz olması gerekir. Limited şirketler her ne kadar sermaye şirketi olsa, şahıs unsuru anonim şirketlere nazaran ön plandadır.

Anonim şirketin aksine, limited şirket hükümlerinde; yönetim yetkisinin devrine ilişkin açık bir düzenleme yapılmamıştır. Limited şirketler yönünden, kanunda dolaylı düzenlemeler yer almaktadır. TTK m. 577/1-i ve TTK m. 625/1-d hükümlerinde yer alan hususlar, limited şirketlerde yönetim yetkisinin devrine ilişkin şekli şartlar hakkında bilgiler içermektedir. Anonim şirketlerde bu konu detaylı bir şekilde ele alınırken, limited şirketlerde ayrıca bir madde ile düzenleme yapılmamış olması, eleştiriye açıktır. TTK m. 577/1-i ve TTK m. 625/1-d hükümlerinde yer alan hususlardan düzenleme bulunmayan noktalarda anonim şirketlere ilişkin hükümlerin kıyasen uygulanacağı yönündeki görüşe katılmaktayız³. TTK m. 629/3 atfı doğrultusunda; anonim şirketler hakkında yetki devrini düzenleyen, TTK m. 367 hükmü kıyasen sınırlı yetkiye sahip ticari vekil ve tacir yardımcılara da uygulanacaktır. Anonim şirketlerde yönetim yetkisinin devri hakkındaki düzenlemelerin, sınırlı sorumlu ticari vekil ve tacir yardımcılara uygulanırken, yönetim yetkisinin devri halinde asıl olan meselede de uygulanacağı haklı olarak ifade edilmiştir⁴.

Bu doğrultuda çalışmamızda tartışma konumuzla örtüşen noktalarda, anonim şirketlere ilişkin kaynaklardan da yararlanılmış bulunmaktayız. Limited şirketlere ilişkin farklılıklar ise çalışmamızın içeriğinde daha detaylı şekilde yer alacaktır.

Yönetim yetkisinin devri için öngörülen şekli şartlar; şirket sözleşmesinde yönetimin devrine ilişkin bir hükme yer verilmesi ve iç yönerge düzenlenmesidir. Maddi şart ise; TTK m. 625 hükmünde düzenlenen müdürler kurulunun devredilemez yetkilerini içermemesidir.

TTK m. 625 hükmü düzenlemesinde; müdürler kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez yetkileri arasında üst gözetim yükümlülüğü de yer almaktadır. Üst gözetim yükümlülüğü, devredilen yönetim yetkisinin kanunlara, şirket sözleşmesine, talimatlara uygun yönetilip yönetilmediğinin yetki devri

¹ <https://resmigazete.gov.tr/fihrist? tarih=2011-02-14>.

² Ersin Çamoğlu, *Limited Ortaklıklar Hukukunun Temel İlkeleri*, (İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2020) 167; Oruç Hami Şener, *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku*, (Ankara, Seçkin, 2019), 641; Fatih Bilgili - Ertan Demirkapı, *Şirketler Hukuku Dersleri*, (Bursa: Dora, 2018), 431; Dağlar Ekşi, *Limited Şirketlerde Yönetim Organı: Müdür*, (Ankara: Yetkin, 2019), 41.

³ Işık Özer, "Şirket Organları", *Şirketler Hukuku Şerhi Cilt IV*, ed. Kemal Şenocak, (Ankara: Seçkin, 2023), 4722- 4723.

⁴ Özer, "Şirket Organları", Cilt IV, 4722- 4723.

yapanlar tarafından denetlenmesidir⁵. Bunun yanı sıra, devredilecek kişilerin seçimi ve görevlerin yerine getirilmesi sırasında sürekli denetimi de içermektedir⁶. Ancak TTK m. 553/2 fıkrasında; yetki devri halinde sorumluluk, sadece devredilecek kişilerin özenli seçimi ile sınırlandırılmıştır. Bu noktada yönetim yetkisinin devri halinde, üst gözetim yükümlülüğünün devam edip etmeyeceği gündeme gelmektedir. Devam edeceğinin kabulü halinde üst gözetim yükümlülüğünün kapsamı, neleri içereceği değerlendirilmesi gereken bir başka meseledir. TTK m. 625/1-d ile TTK m. 553/2 arasındaki çelişki çalışmamızda ele alınmaktadır. Ayrıca üst gözetim yükümlülüğü yerine getirilirken gösterilmesi gereken özen kavramı değerlendirilmektedir.

Yönetim yetkisinin devri halinde sorumluluğun kimde olacağı sorusu da bu noktada tartışılması gereken bir diğer husustur. Bu çalışmada; müdürler kurulunun yönetim yetkisini devir halinde üst gözetim yükümlülüğü, üst gözetim yükümlülüğü yerine getirilirken gösterilmesi gereken özen ölçütü ve yetki devrinin sorumluluğa etkisi ele alınmıştır. Kanun hükmünde limited şirketlere ilişkin açık bir düzenleme olmaması ve kıyasen uygulanacağı görüşüne katılmamız sebebiyle, mesele anonim şirketler üzerinden detaylandırılacaktır.

I. Müdürler ve Hukuki Statüsü

Müdürler kurulunun yetki devri müessesinin açıklanabilmesi için öncelikle yönetim kavramı ve müdürler kurulunun hukuki niteliğinin ortaya konulması gerekir. Yönetim kavramının neleri kapsadığı ve şirket ile müdürler kurulu arasında kurulan bağın, hukuki statüsü önem arz etmektedir.

Müdürler kurulunun devredilemez yetkileri, TTK m. 625 hükmünde düzenlenmiştir. Bu başlık altında yönetim kavramı, müdürler kurulunun hukuki statüsü ve devredilemez yetkileri ele alınacaktır.

A. Yönetim kavramı

Şirket yönetim ve temsiline ilişkin düzenlemelere şirket sözleşmesinde yer verilir (TTK m. 623/1). Müdür sıfatına haiz bir veya daha çok ortağa ya da üçüncü kişilere bu yetkinin verilmesi mümkündür (TTK m. 623/1). Her durumda en azından bir ortağın yönetim ve temsil yetkisine haiz olması şart koşulmuştur (TTK m. 623/1). Müdürler kurulu, şirketin yönetim ve temsil yetkisine sahiptir. Öğretide yönetim kavramı; karar alınması ve alınan kararın icrası şeklinde iki terim üzerine temellendirilmiştir⁷.

Şirketlerde yönetim kavramı geniş anlamda yönetim ile şekillenmektedir. Geniş anlamda yönetim, üst yönetimi karşılamaktadır. Geniş anlamda yönetim de kendi içerisinde; gerçek yönetim, başka bir söylemle dar anlamda yönetim ve icracı yönetim olmak üzere ikiye ayrılır⁸. Gerçek yönetimin yetkileri kanundan kaynaklanır ve yönetim kurulunu ifade eder. İcracı yönetim ise; yetki devri ile işlerlik kazanır⁹.

Yönetim organının yaptığı işlemlerin aldığı ve uyguladığı kararların, hukuka uygunluk denetiminin ayrı bir kurulca gözetime ihtiyaç duyulup duyulmadığı sorunu gündeme gelmiştir. Bu doğrultuda, farklı yönetim sistemleri oluşturulmuştur. Yönetim kurulunun aldığı kararların hukuka uygunluk denetiminin başka bir kurul tarafından yapılmasını gerekli gören sistem ikili (düalist); böyle bir kurula ihtiyaç duymayan sistem ise tekli (monist) sistemdir¹⁰.

⁵ Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 246.

⁶ Sibel Hacımahmutoğlu, "Anonim Ortaklığın Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümlülüğü: Fonksiyonel Bir Yaklaşım". *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi* 31/3 (2015), 47. Literatür Lexpera, Erişim: 05.02.2025.

⁷ Ünal Tekinalp, *Sermaye Ortaklıkları Yeni Hukuku*, (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2015), 237- 238; İsmail Kırca vd. *Anonim Şirketler Hukuku Cilt I*, (Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2013), 527; Demirel Duygu, "Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri" *Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7(2), 2017, 214.

⁸ İbrahim Kaplan, "6102 Sayılı YTTK Hükümlerine Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyeleri ve Diğer Üst Yöneticilerin, Şirkete, Ortaklara ve Şirket Alacaklılarına Karşı Hukuki Sorumluluğu". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 65/4 (2016), 3495.

⁹ Kaplan, "Hukuki Sorumluluğu" 3496.

¹⁰ İsmail Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 529; Necla Akdağ Güney, *Anonim Şirket Yönetim Kurulu*, (İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2016), 69- 72.

İkili sistemde; organik ve işlevsel olarak ayrı bulunan, yönetim ve gözetim görevini yerine getiren iki ayrı kurul bulunmaktadır¹¹. Gözetim organı, sadece idare ve temsile ilişkin faaliyetleri gözetler¹². İkili sistemin temelinde; yöneticilerin denetimsiz bir şekilde kalmaması bulunmaktadır. Alınan kararların şirketin menfaatine olup olmadığının değerlendirilmesinin, yöneticilerin inisiyatifine kalmaması gerektiği ileri sürülmektedir¹³. Bu sistemde genel kurul ile yönetim kurulu arasındaki ilişki tamamen bağımsızdır.

Tekli sistemde, şirketin işleyişine ilişkin bütün kararlar yönetim kurulu tarafından alınır ve uygulanır¹⁴. İdare ve gözetim birbirinden ayrı değildir¹⁵. Her ikisi de yönetim kurulu tarafından yürütülmektedir. Tekli sistemde, kanunda yöneticilerin aldığı kararların hukuka uygunluğunu denetleyen daha farklı mekanizmaların yer aldığı vurgulanmaktadır¹⁶.

TTK hükümlerinde, yönetim ve gözetim görevinin yönetim kuruluna ait olması ve devredilemez yetkilerden olması sebebiyle tekli sistem benimsenmiştir¹⁷. Bunun yanı sıra yönetim kurulu ile genel kurul arasındaki ilişki de tekli sistem

Yönetim yetkisinin devri ile günlük ve olağan işlerin devredilenler tarafından yürütülmesine imkan tanımıştır. Bu müessese ile yönetimde ikili sistem benimsendiği ileri sürülemez. Fakat tekli sistemin sert bir şekilde uygulanmamasıyla şirketlerin hareket alanı genişletilmiş ve ikili sistemin faydalarından yararlanılmıştır¹⁸. Yönetim yetkisinin devri gibi müesseselerle karar alma süreçleri hızlandırılmıştır. Bütün yönetim kurulunun toplanması ve karar almasına nazaran daha hızlı ilerleyen bir süreç olacaktır. Böylece karar alma ve uygulama mekanizmaları hızlandırılmıştır.

B. Müdürlerin hukuki statüsü

Yönetim organizasyonu içinde, limited şirketin tüzel kişiliği gibi müdür kurulu da soyut bir kavramı ifade etmektedir. Bu sebeple müdürler kurulu ile ortaklık arasındaki bağ, organik bir bağıdır¹⁹. Müdürler kurulu soyut bir kavramdır. Müdürler kurulu, üyeler ile somutlaşmaktadır²⁰. Burada tartışılan hukuki mesele ise; müdürler ile şirket arasında kurulan ilişkinin hukuki niteliğidir. Öğretide mesele anonim şirketler üzerinden detaylıca tartışılmıştır²¹. Zorunlu bir organ olan yönetim kurulu ile ortaklık arasında organik bir bağ mevcuttur²². Öğretide hukuki ilişkinin niteliği hakkındaki görüşler, iş ve vekalet akdi etrafında toplanmaktadır. Hukuki niteliğin tespiti önemlidir. İş akdinin kabul edilmesi halinde, TTK hükümlerinde çözüm bulunmayan hallerde 4857 Sayılı İş Kanuna²³ (İŞK.) ilişkin hükümler uygulanacaktır. Aynı doğrultuda; vekalet akdinin kabul edilmesi halinde, TTK hükümlerinde açıklık olmayan hallerde 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu²⁴ (TBK) hükümlerine başvurulacaktır²⁵.

¹¹ Yavuz Selim Günay, *Anonim Şirketlerin Temsili*, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018), 33.

¹² Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 70.

¹³ Beşir Fatih Doğan, *Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri*, (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2011) 27- 29;

¹⁴ Günay, *Anonim Şirketlerin Temsili*, 32.

¹⁵ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 69; Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 24.

¹⁶ Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 34.

¹⁷ Gerekçe TTK. m. 367; Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 31-32; Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 75; Zehra İlgin - Mağden Çamlı, "Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Yetki Alanında Kalan Konular Esas Sözleşmede Düzenlenebilir Mi?", *Kırıkkale Hukuk Mecmuası* 4/1 (2024), 205.

¹⁸ Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 25.

¹⁹ Yönetim kurulu üzerinden yapılan değerlendirmenin müdürler kurulu bakımından da geçerli olduğunu düşünmekteyiz, Reha Poroy vd. *Ortaklıklar Hukuku I*, (İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2019), 389.

²⁰ Poroy vd. *Ortaklıklar Hukuku I*, 389.

²¹ Poroy vd. *Ortaklıklar Hukuku I*, 389; Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 454- 455; Tuğrul Ansay, *Anonim Şirketler Hukuku*, (Ankara, Sevinç Matbaası, 1975), 100- 101; Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 279- 282.

²² Poroy vd. *Ortaklıklar Hukuku I*, 389.

²³ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2003/06/20030610.htm#1>.

²⁴ <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6098.pdf>.

²⁵ Ansay, *Anonim Şirketler*, 100- 101.

Müdürler ile limited şirket arasında bir sözleşme ilişkisinin bulunduğu tartışmasıdır. Türk hukukunda sözleşmenin kurulabilmesi için tarafların karşılıklı irade beyanlarının uyuşması gereklidir²⁶. Öneri; bu irade beyanlarından ilki olmakla beraber, sözleşme yapma çağrısını içeren tek taraflı bağlayıcı hukuki bir işlemdir²⁷. Kabul ise, iradelerin örtüştüğüne yönelik, sözleşmenin kurulmasını sağlayan ikinci beyandır²⁸.

Genel kurulun müdürü belirlemesi, sözleşme hukuku bağlamında icap olarak nitelendirilmektedir²⁹. Müdürün göreve başlaması ise kabul beyanıdır. Nitekim kabul beyanının sarih ya da zımni olması mümkündür³⁰.

Yöneticiler ile şirket arasındaki ilişkinin niteliğine yönelik tartışmalar, iki görüş etrafında temellendirilmiştir. Bir görüşe göre, bu ilişki vekalet ilişkisidir³¹. Yönetim kurulunun, TTK hükümleri kapsamında yerine getirmek zorunda olduğu yükümlülükler, şirket ile yönetim kurulu arasındaki ilişkiyi hizmet akdi olarak nitelendirmek için tek başına yeterli görülmemiştir³². Bir diğer görüş ise; hizmet akdi etrafında toplanmıştır³³. Bir diğer yaklaşım bu ilişkinin sadece hizmet ya da vekalet akdi olarak sınırlandırılmaması gerektiği, sui generis (kendine özgü) olduğu ve şirket sözleşmesi şartları kapsamında değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir³⁴.

Yöneticiler ile şirket arasında uyuşmazlık çıkması halinde, aralarındaki hukuki ilişkinin temeli önem arz etmektedir³⁵. Hizmet ilişkisinde, işçinin işverene bağımlılığı söz konusudur (İK. m. 8/1). İşin yapılış sürecinde işverenin emir ve talimatları doğrultusunda hareket eder (TBK m. 399). Vekalet sözleşmesinde ise; vekilin de talimatlar doğrultusunda hareket etmesi gerekir. Ancak bu durum hizmet sözleşmesinde olduğu gibi sıkı sıkıya bir gözetim, işin işleyişi hakkında doğrudan talimat anlamına gelmemektedir. İki sözleşme türü arasındaki bir diğer temel fark ise ücret noktasında söz konusudur. Hizmet sözleşmesinin zorunlu unsurlarından biri ücrettir (İK m. 8/1; TBK m.393). Vekalet hükümlerinde ise ücret temel unsur olmamakla birlikte, sözleşme ya da teamül kapsamında belirlenebilir (TBK m. 502/3).

Müdürlerin hukuki statülerini değerlendirecek olursak; iş görme edimi yüklendikleri aşıkardır. Bu iş görme edimi daha çok vekalet akdini anımsatır niteliktedir. Müdürler ile şirket arasındaki ilişki göz önüne alındığında; şirket genel kurulunun doğrudan doğruya yönetime ilişkin talimat vermesi söz konusu değildir. Ayrıca TTK m. 553 vd. hükümleri de yöneticilerin yaptıkları işlemler bakımından,

²⁶ Turgut Akıntürk, Derya Ateş, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri*, (Pdf: Beta, 2020), 23; Ahmet M. Kılıçoğlu, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, (Ankara, Turhankitabevi, 2012), 54; İhsan Erdoğan, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, (Pdf: Gazi Kitabevi, 2019), 63- 64; Şaban Kayıhan - Mustafa Ünlütepe, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, (Pdf: Seçkin, 2018), 93; İsmail Kayar, *6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri*, (Pdf: Seçkin, 2019), 57.

²⁷ Akıntürk, Ateş, *Genel Hükümler*, 23; Erdoğan, *Genel Hükümler*, 65; Gökhan, Antalya, *Marmara Hukuk Yorumu Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt: V/1-1*, (Pdf: Seçkin, 2019), 303; Erol Cansel, Çağlar Özel, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt -1*, (Pdf: Seçkin, 2017), 105; Mehmet Ayan, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, (Pdf: Seçkin, 2016), 165; Kayıhan, Ünlütepe, *Genel Hükümler*, 94; Fatih Bilgili, Ertan Demirkapı, *(Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, (Bursa, Dora, 2017), 38; Kayar, *Genel Hükümler*, 58.

²⁸ Haluk N. Nomer, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, (İstanbul, Beta, 2017), 39; Akıntürk, Ateş, *Genel Hükümler*, 27; Erdoğan, *Genel Hükümler*, 66; Cansel, Özel, *Genel Hükümler*, 105; Ayan, *Genel Hükümler*, 170; Kayıhan, Ünlütepe, *Genel Hükümler*, 95; Kayar, *Genel Hükümler*, 61.

²⁹ Poroy vd. *Ortaklıklar Hukuku I*, 390.

³⁰ Necip Kocayusufpaşaoğlu vd. *Borçlar Hukuku Genel Bölüm Birinci Cilt*, (İstanbul, Filiz Kitabevi, 2017), 205.

³¹ Ansay, *Şirketler Hukuku*, 100- 101; Poroy vd. *Ortaklıklar Hukuku I*, 389 vd.; Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 455; Kaplan, *Hukuki Sorumluluğu*, 3503; Özge Karaege, (2014) "Anonim Şirketlerde Genel Kurulun Yönetim Kurulu Üyelerini Görevden Alma (Azil) Yetkisi (TTK m. 364))". *Ankara Barosu Dergisi* 1/69, 97; Ekşi, *Müdür*, 50.

³² Yazar; kurulan sözleşme ilişkisini hizmet sözleşmesi olarak nitelendirmese de, şirket ile yönetim organı arasındaki ilişkiye ek bir iş ilişkisi kurulmasında herhangi bir sakınca görülmediğini belirtmiştir, Kübra Doğan Yenisey, "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyeliği ve İş Sözleşmesi". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 74/313 (2016), 318.

³³ Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 276.

³⁴ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 284- 290.

³⁵ Şöyle ki aradaki hukuki ilişkinin hizmet akdi olarak nitelendirilmesi ihtimalinde; kıdem ve ihbar tazminatı İşK. kapsamında hesaplanır, Hakan Pekcanitez vd. *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, (İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2017) 227; İşçi alacakları iflas halinde, sıra cetvelinde 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu (İİK) m. 206 hükmüne birinci sırada yer alır, Uyuşmazlık iş mahkemesinde görülür.

sorumluluklarını öngörmüştür. Kanun hükümlerinde müdürler kurulunun aldıkları kararlara ilişkin sorumluluk mekanizmaları öngörülmüşken, şirket ile aralarındaki ilişkinin hizmet akdi olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. Hizmet akdi olarak değerlendirmemizi önleyen bir diğer mesele ise ücrettir³⁶. Müdür sıfatının kazanılması ya da şirket ile kurulan hukuki ilişki temelinde ücret şartı yoktur. Tüm bu hususlar göz önüne alındığında; müdürler ile şirket arasındaki hukuki ilişkinin TTK hükümlerinde çözüm bulunmayan hallerde, vekalet ilişkisi olarak değerlendirilmesi yerinde olacaktır. Yapılan bu değerlendirme TBK m. 502/2 hükmü³⁷ ile de örtüşmektedir. Söz konusu maddede; vekaletle ilişkin hükümlerin uygulanacağı açıkça ifade edilmiştir.

Yargıtay da kararlarında bu hukuki ilişkiyi hizmet akdinden ziyade, vekalet ilişkisi olarak nitelendirmiştir. Müdürlerin sorumluluğunun kapsamı bakımından, bu ilişkinin hukuki niteliğinin tespiti önemlidir. Yüksek mahkeme kararında; yönetim kurulu ile şirket arasındaki ilişkiyi vekalet akdi kabul ederek, görevli mahkemenin ticaret mahkemesi olduğuna hükmetmiştir³⁸. Daha eski tarihli bir kararında³⁹ da *"... Bu konuda sözü edilen kanunun 138. Maddesi (Yeni TTK 126) gereğince Borçlar Kanunun 520- 541. Maddelerinin (TBK m. 620- 645) uygulanmaları gerekir. Borçlar kanunun 530. Maddesi hükümlerine göre (TBK 630) ortaklığı yöneten ortak ile diğer ortaklar arasındaki ilişki kural olarak 'vekalet' hükümlerine bağlıdır..."* şeklinde ilişkinin kural olarak vekalet sözleşmesine dayandığını belirtmiştir. Şirket ile icracı müdür arasında çıkan uyuşmazlıkta; icracı müdürün iki adet çek keşide ettiği, daha sonra kendisine ciro edilmesini sağladığı ve nihayetinde de diğer davalı yakın akrabası tarafından tahsil edilen çek bedelleri 4.000,00 TL'nin tahsili talebiyle dava açılmıştır. İlk derece mahkemesi tarafından yapılan değerlendirmede şirket ile davalı arasındaki ilişkinin hukuki niteliği iş akdi olarak değerlendirilmiştir. Ancak temyiz üzerine yüksek mahkemece davalı ile şirket arasındaki şirket ilişkisi, işçi- işveren kapsamında değerlendirilmemiştir. İcracı müdür sıfatıyla yetkilendirilen kişinin sorumluluğu, TTK m. 367 ve TTK m. 369 kapsamında ele alınmıştır⁴⁰. Bir başka kararda; mal ve hizmet almadan ödeme yapılması, gerçek bir ticari ilişki olmadan düzenlenen faturalar nedeniyle vergi dairesine düzeltme beyannameleri verildiği ve şirkete tahakkuk ettirilen 19.634,69 TL ödenen gecikme zammının, şirkete ödenmesi talebi ile dava açılmıştır. Söz konusu davada; icracı müdür olarak görevlendirilen kişinin aynı zamanda şirketle işçi- işveren ilişkisi bulunması mümkündür. Bu durumda icracı müdürün, TTK m. 553 kapsamında sorumluluğunun ortadan kalkmayacağı belirtilmiştir⁴¹.

C. Devredilemez yetkiler

Müdürler kurulunun devredilemez yetkileri TTK m. 625 hükmünde sayılmıştır. Müdürlerin devredilemez görev ve yetkileri emredici hükümdür. Madde ile amaç; şirkette tek el, baskın bir genel kurulun bulunmaması, organlar arası görev ayrılığının sağlanması ve çoğunluğun yönetimi ele geçirmemesidir⁴². 6102 Sayılı TTK ile, genel kurulun üst kurul olduğu ve her türlü kararı alabileceği anlayışından vazgeçilmiştir. Bunun yerine organların ayrılığı ilkesi benimsenmiştir⁴³.

³⁶ Ansay, Anonim Şirketler, 100- 101; Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 276; Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 454- 455; Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 281.

³⁷ TBK m. 502/2 *"Vekâlete ilişkin hükümler, niteliklerine uygun düştükleri ölçüde, bu Kanunda düzenlenmemiş olan iş görme sözleşmelerine de uygulanır."*

³⁸ Yargıtay 9. HD. (Yargıtay), K. 2013/11127, (04 Nisan 2013), (Yargıtay Karar Arama).

³⁹ Yargıtay HGK. (Yargıtay), K. 311, (28 Mart 1986), Oruç Hami Şener, *Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku*, (Ankara, Seçkin, 2017), 653.

⁴⁰ Yargıtay 11. HD. (Yargıtay), K. 2018/2861, (18 Nisan 2018) (Yargıtay Karar Arama).

⁴¹ Yargıtay 11. HD. (Yargıtay), K. 2018/1396, (26 Şubat 2018) (Yargıtay Karar Arama).

⁴² Gerekçe TTK. m. 375.

⁴³ Poroy vd. *Ortaklıklar Hukuku I*, 358- 359; Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 395- 396; Şener, *Limited Ortaklıklar*, 663; Abuzer Kendigelen, *Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler Yenilikler ve İlk Tespitler*, (İstanbul: On İki Levha, 2016), 537; Soner Altaş, *"Yeni Türk Ticaret Kanunun Anonim Şirket Yönetim Kuruluna Tanındığı Devredilemez Görev ve Yetkiler"*, *Mali Çözüm Dergisi*, Eylül-Ekim, 2011, 130; Harun Keskin, *"Anonim Şirket Genel Kurulu ile Yönetim Kurulu Arasındaki İlişkinin Tarihsel Süreçte Geçirdiği Değişim ve Organların Yetkilerine Genel Bir Bakış"*, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi* 34/3 (2018), 253- 254, Literatür Lexpera, Erişim: 10.03.2025; Mağden Çamlı, *"Esas Sözleşmede Düzenlenebilir Mi?"*, 197- 198.

TTK m. 625 hükmünün lafzı göz önüne alındığında sayılanların tahdidi olup olmadığı meselesi gündeme gelmektedir. Öğretide mesele anonim şirket yönetim kurulunun devredilemez görevleri bakımından mesele ele alınmaktadır. Bir görüş söz konusu hükümlerin tahdidi olduğunu, maddede sayılanlar dışında devredilemez yetki kararlaştırılmasının mümkün olmadığını ileri sürmektedir⁴⁴. Diğer bir görüş ise; özel kanunlarda⁴⁵ yer alan hükümleri de göz önüne alarak tahdidi olmadığını ifade etmiştir⁴⁶. Nitekim madde gerekçesinde de belirtildiği üzere amaç; çoğunluğun azınlık üzerinde baskı kurmasını önlemek ve organlar arasındaki işlev ayrımını sağlamaktır.

Devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkiler hususunda limited şirketler bakımından değerlendirilmesi halinde kanun koyucu bakımından farklı bir yaklaşım ile karşı karşıya kalmaktayız. Her ne kadar TTK m. 625 hükmünde sınırlı sayı ilkesine ilişkin açıklama yer almasa da madde gerekçesinde⁴⁷ sınırlı sayı ilkesi kapsamında düzenlendiği ifade edilmiştir. Sınırlı sayı ilkesinin, gerekçe yerine hükümde ifade edilmesinin daha yerinde olacağını düşünmekteyiz. Şener, TTK m. 625 hükmünün sınırlı sayı ilkesine tabii olmadığını kanun maddelerinden örnekler ile haklı bir şekilde ortaya koymaktadır⁴⁸. TTK m. 375 gerekçesinde bahsedilen; çoğunluğun azlık üzerinde baskı kurması ve özellikle organlar ayrılığı ilkesinin göz ardı edilmesi tehlikesi, limited şirketler bakımından da devam etmektedir. Madde gerekçesinde farklı açıklamalar yapılsa dahi öğretide ileri sürülen örneklerden yola çıkarak sınırlı sayıda olmadığı görüşüne katılmaktayız.

TTK m. 625 hükmünde sayılanlar göz önüne alındığında; müdürlerin yönetime ilişkin temel meselelerin devri yasaklanmıştır. Maddede yer alanlar aynı zamanda müdürlerin hukuki sorumluluklarına yol açabilecek karar ve uygulamalardır. Müdürler kurulu, TTK m. 625 hükmünde yer alan hususlar bakımından aldıkları kararları genel kurul onayına sunsalar dahi sorumlulukları devam etmektedir⁴⁹. Bu sebeple genel kuruldan alınan onay, danışma niteliğinde fikir almasından öteye geçemeyecektir⁵⁰.

II. Yönetim Yetkisinin Devir Şartları

Yönetimin daha hızlı ve etkin kararlar alabilmesi için yönetim yetkisinin devri müessesine ihtiyaç duyulmuştur. Organların ve yönetimin ayrılığı ile spesifikleşmesi halinde, şirketin yönetimi daha kolay bir hal alacaktır⁵¹.

Bu başlık altında ele alınması gereken husus, terminoloji sorunudur. eTTK döneminde yönetim ve temsil yetkisinin birlikte devri düzenlendiği için "*murahhas*" kavramının kullanılmasında herhangi bir sakınca yoktu. Murahhas kavramı, temsil yetkisinin devredildiği TTK m. 629 atfı ile TTK m. 370 hükmünde kullanılmaktadır. TTK m. 370/2 fıkrası kapsamında da murahhas sıfatı, temsil yetkisinin devrine bağlıdır. Ancak 6102 Sayılı TTK hükümlerinde yönetim yetkisinin tek başına devredilmesi mümkündür.

⁴⁴ Tartışmalar için bkz. Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 539.

⁴⁵ 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu (BK) m. 50; 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu (SerPK) m. 17. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/12/20121230-1.htm>.

⁴⁶ Diğer kanunlarda da devredilemez görev ve yetkilerin bulunması sebebiyle hükmün lafzı öğretide eleştirmiştir. Bkz. Erdoğan Moroğlu, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Değerlendirme ve Öneriler*, (İstanbul, On İki Levha, 2016) 181; Beşir Fatih Doğan, (2012), "*Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri*". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi- Hukuk Araştırmaları Dergisi* 18/2, 611; Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 540; Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 242; Oruç Hami Şener, *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku*, (Ankara, Seçkin, 2019), 372; TTK hükümlerinde m. 375 hükmü dışında da devredilemez görev ve yetkilerin bulunduğu haklı bir şekilde ifade edilmiştir. Bkz. Veliye Yanlı, "Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından mı Atanabilir?". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 71/2 (2013), 339.

⁴⁷ Gerekçe TTK m. 625; "... müdürün veya müdürler kurulunun yani bir anlamda yürütmenin, devredilemez görev ve yetkilerini sınırlı sayı olarak (*numerus clausus*) saymaktadır."

⁴⁸ Yazar; TTK m. 586/2, TTK m. 598/1, TTK m. 603/5 ve limited şirketlere ilişkin anonim ortaklıklara atfı yapılan söz gelimi TTK m. 633 hükmü ile sınırlı sayı ilkesine tabii olmadığını ortaya koymaktadır, Şener, *Limited Ortaklıklar*, 655.

⁴⁹ Mesele anonim şirketler üzerinden değerlendirilmiştir, ancak limited şirket müdürleri bakımından da aynı değerlendirmeyi yapmak TTK m. 625/2 doğrultusunda mümkündür, Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 536- 537; Hasan Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, (Ankara, Adalet, 2017), 857.

⁵⁰ Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 536- 537; Pulaşlı, *Genel Esaslar*, 857.

⁵¹ F. Fama Eugene - Michael C. Jensen, (1983), "*Separation of Ownership and Control*". *Journal of Law and Economics* 26, 305-306.

Yönetim yetkisinin devrinde ise murahhas kavramından bahsedilmemektedir. Kanunun terminolojik seçimi göz önüne alındığında; sadece yönetim yetkisinin devri bakımından “murahhas”ın kullanılmamasının yerinde olduğu görüşüne katılmaktayız⁵². Yalnızca yönetim yetkisinin devri halinde, murahhas sıfatının kullanılması yönetim TTK m. 367 hükmünde yer almaması sebebiyle, lafız ile uyumsuzluk olacaktır.

Yönetim yetkisinin devri; yönetimin müdürlerden bir veya birkaçına yahut üçüncü kişi ya da kişilere devredilmesidir. Burada gözden kaçırılmaması gereken husus TTK m. 623/1 son cümlesidir. En az bir ortağın yönetim yetkisine haiz olması şarttır (TTK m. 623/1). Burada amaç müdür olmayan, şirket dışından şahıslara yönetimin tamamen devrini engellemektir⁵³. Kanun koyucunun böyle bir düzenleme yapmasının, limited şirketlerde şahıs unsurunun ön planda olmasından kaynaklandığını düşünmekteyiz. Her ne kadar sermaye şirketi olsa da ortakların sınırlı sayıda oluşu, daha küçük ölçekli ve şahıs unsurunun ön planda olduğunu göstermektedir. Bu husus yargı kararlarında da ifade edilmektedir⁵⁴.

Yönetim yetkisinin devredilebilmesi kanunda birtakım şartlara tabi tutulmuştur. Bunlar maddi ve şekli şartlardır. Şekil şartları olarak; ortaklık sözleşmesinde yönetim yetkisinin devrine ilişkin hüküm bulunması, iç yönerge hazırlanması⁵⁵ ve bu ortaklık sözleşmesine uygun müdürler kurulu kararıdır. Maddi şartlar ise; devirin TTK m. 625 hükmünde yer alan devredilemez yetkileri içermemesidir.

A. Şekil şartları

Anonim şirketin aksine, limited şirket hükümlerinde; yönetim yetkisinin devrine ilişkin açık bir düzenleme yapılmamıştır. TTK m. 629 hükmünde temsil yetkisine ilişkin düzenlemeler yer alıp anonim şirket hükümlerine atıf yapılmıştır. Limited şirketler bakımından, kanun maddelerinde dolaylı şekilde düzenlemeler yapıldığını görmekteyiz. TTK m. 577/1-i ve TTK m. 625/1-d hükümleri limited şirketlerde yönetim yetkisinin devrine ilişkin şekli şartlarda yol gösterici olmaktadır. Anonim şirketlerde konunun detaylı bir şekilde ele alınıp, limited şirketlerde ayrıca bir madde ile düzenleme, atıf yapılmaması eleştiriye açıktır.

Yönetim yetkisinin devri bakımından öngörülen şekli şartlar üç ana başlık altında toparlanmıştır. Bunlar; ortaklık sözleşmesinde yetki devrine ilişkin hüküm bulunması, iç yönerge hazırlanması ve bu ortaklık sözleşmesine uygun yönetim kurulu kararıdır⁵⁶.

1. Ortaklık Sözleşmesinde Hüküm Bulunması

Yetki devri bakımından en önemli ve ilk şart; yetki devrine ilişkin düzenlemeye ortaklık sözleşmesinde yer verilmesidir (TTK m. 577/1-i). Ortaklık sözleşmesinde yer alacak hükümle verilecek izne dair ayrıntılı açıklamalar yapılmamıştır. Başka bir deyişle verilecek izinin neleri içermesi gerektiği, hangi hususların özellikle belirtilmesi gerektiğine yer verilmemiştir.

⁵² Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 595; Şener, *Ortaklıklar Hukuku*, 370; Şener, *Limited Ortaklıklar*, s. 701.

⁵³ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 701.

⁵⁴ Yargıtay 11. HD. (Yargıtay), K. 2024/3735, (09 Mayıs 2024), Kararda limited şirket müdürü tarafından yapılan satış işleminin iptali ve tapu iptal ve şirket adına yeniden tesciline yönelik açılan, işlemi gerçekleştiren müdürün TTK m. 623/1 şartını taşımadığı dava; TTK m. 623/1 fıkrasına uymayan kararın iptale tabii olduğu, iptal kararının ise satış işleminden sonra alındığı, söz konusu kararın geriye yürümeceği, arsanın emsal değerle satılması, şirkete para girişi olması, sebebiyle muvazaalı satış olmadığı sebebiyle davayı reddeden karar onanmıştır. Ancak bizim de katıldığımız karşı oy görüşünde; “...limited şirkette en az bir ortağın müdür olarak atanmasının gerekli ve zorunlu kılınmasındaki amaç, şahıs şirketi özelliği taşıyan limited şirket yönetim ve temsilinde bütünsel yabancılaşmayı önlemektir. O nedenle TTK m. 623/1 hükmünde yer alan bu kural kesin ve emredici nitelikte olup anılan kuralı ihlal eden limited şirket GK kararları TTK m. 447 ve TBK m. 27 hükümleri uyarınca butlan yaptırımına tabii olur” şeklinde ifade edilmiştir. İçtihat Lexpera, ERİŞİM: 18.10.2024.

⁵⁵ İç yönerge hazırlanması limited şirketlerde açıkça ifade edilmemiştir. Ancak bu husustaki tartışmalara “2. İç Yönerge Düzenlenmesi” başlığında ayrıntılı şekilde değinmemiz sebebiyle burada yalnızca şart olarak zikretmekle yetinmekteyiz.

⁵⁶ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 84; Doğan, “Devredilemez Yetkileri”, 624- 625.

Öğretide mesele anonim şirket üzerinden ele alınmıştır. *Tekinalp*, devre ilişkin ifadelerin "yönetim devredilir ya da devredilebilir" şeklinde açık ve net olması gerektiğini belirtmiştir⁵⁷. Gerçekten de şüpheyi yer bırakacak şekilde şaibeli ifadelerle ortaklık sözleşmesinde yer verilmesi halinde, devre ilişkin hüküm bulunmadığı kabul edilmelidir. Ortaklık sözleşmesinde yetki devrine ilişkin hüküm bulunmaksızın, sadece genel kurul kararıyla bu şartın gerçekleştirilmesi mümkün değildir⁵⁸. Ortaklık sözleşmesinde, devre ilişkin detaylı açıklamalar yapılması şart değildir. Devre ilişkin detaylar iç yönergede belirtilebilir. Ancak bu husus, ortaklık sözleşmesinde iç yönergeden muhakkak bahsedilmeli şeklinde yorumlanmamalıdır⁵⁹. Kuruluş aşamasında; ortaklık sözleşmesinde yetki devrine ilişkin hükme yer verilmemiş olabilir. Bu durumda, ortaklık sözleşmesi değiştirilerek ilgili devir hükmüne yer verilmesi mümkündür.

Ortaklık sözleşmesine konulacak bir hükümle yetki devrinin şart koşulmasının mümkün olup olmadığı öğretide anonim şirketler üzerinden tartışılmaktadır⁶⁰. *Tekinalp*, TTK m. 367 hükmünün yönetim kurulunun takdirine bırakılacak lafızla düzenlendiğini ancak pay sahiplerinin iradesinin mutlak devir yönünde olması halinde ise buna saygı duyulması gerektiğini ifade etmiştir⁶¹. *Kırca* ise; yönetim teşkilatının belirlenmesi yetkisinin TTK m. 375 kapsamında yönetim kurulunun devredilemez yetkileri arasında olması sebebiyle, böyle bir şartı içeren genel kurul ya da yönetim kurulu kararlarının batıl olduğunu ileri sürmüştür⁶². Limited şirketler bakımından da TTK m. 625 hükmünde şirket yönetim örgütünün belirlenmesi devredilemez ve vazgeçilemez yetkiler arasında düzenlenmiştir. TTK m. 375 gerekçesinde organlar arası eşitlikten bahsedilmektedir. Hükmün gerekçesinde genel kurulun her şeye kadir olduğu yönündeki anlayışın değiştirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir⁶³. Şayet bu noktada; genel kurul kararıyla ortaklık sözleşmesinde devrini zorunlu kılan unsurlara yer verilirse, TTK m. 375 ile gözetilmek istenen amaç korunmaz⁶⁴. Aksi durumda 6762 Sayılı eTTK mantığında yer alan genel kurulun üst kurul oluşu ve her kararı alabileceği yönündeki yaklaşım benimsenmiş olur. Aynı şekilde TTK m. 625 gerekçesinde de "sorumluluk yetkiye bağlıdır" ilkesinden bahsedilmektedir⁶⁵. Yapılan işlem nazarında, genel kuruldaki ihtiyari onay alınsa dahi yetki ve sorumluluğun müdürlerde olduğu belirtilmektedir⁶⁶. Sorumluluğun müdürlerde olması sebebiyle genel kurul tarafından sınırı aşacak müdahalelerin kabul edilmesi mümkün değildir. Ancak çoğun içinde az da vardır kuralıyla, verilen yetkinin konu ve kişi bakımından sınırlandırılabilmesi yönünde öğretide de fikir birliği mevcuttur⁶⁷. Fakat doğrudan doğruya ismi belirtilen kişiler arasından seçim mümkün olmamalıdır⁶⁸. Yönetim yetkisinin kısmen ya da tamamen devri yönetim kurulunun vermesi gereken karardır⁶⁹. Bu sebeple yetkinin kısmen ya da tamamen devri hususuna iç yönergede yer verilmesi gerekir.

2. İç yönerge düzenlenmesi

İç yönerge; şirketin işleyişi ve düzenine ilişkindir. Bu sebeple üçüncü kişiler iç yönergeye dayanarak anonim şirketten herhangi bir talepte bulunamazlar⁷⁰. TTK m. 367/1 hükmünde iç yönergenin asgari

⁵⁷ Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 249.

⁵⁸ Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 600; Doğan, *Yönetim Yetkisi Devri*, 39.

⁵⁹ Cafer Eminoğlu, "Yönetim Kurulu", *Şirketler Hukuku Şerhi Cilt II*, ed. Kemal Şenocak, (Ankara: Seçkin, 2023), 1756- 1757; Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 600.

⁶⁰ Tartışmalar için bkz. Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 601; Eminoğlu, "Yönetim Kurulu", Cilt II, 1759.

⁶¹ Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 249.

⁶² Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 602; Aynı yönde Ozan Oran, *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu İç Yönergesi*, (İstanbul, On İki Levha, 2021), 17- 18.

⁶³ Gerekçe TTK m. 375.

⁶⁴ Eminoğlu, "Yönetim Kurulu", Cilt II, 1759.

⁶⁵ Gerekçe TTK m. 625.

⁶⁶ Gerekçe TTK m. 625.

⁶⁷ Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 249- 250; Kırca vd. *Anonim Şirketler*, 601.

⁶⁸ Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 122.

⁶⁹ Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 123.

⁷⁰ Himmet Koç, "Anonim Şirketlerde İç Yönerge ve İç Yönergenin Benzer Kurumlarla Olan İlişkisi". *Medeniyet ve Toplum* 1/2 (2017), 4.

içeriğine ilişkin bilgiler verilmiştir. Bu içeriği taşıyarak söz konusu şartlara uygun hazırlanmış metnin, iç yönerge olarak adlandırılması şart değildir⁷¹. Gerçekten de 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu (TBK) m. 19/1 kapsamında; önemli olan taraf iradeleridir. Tarafların yanlışlıkla ya da yanıltmak amacıyla kullandıkları ifadelerin sözleşmelerin belirlenmesinde bir önemi yoktur. Hukukumuzda sözleşmelerin türü belirlenirken önemli olan husus içeriktir. Bu doğrultuda; iç yönergenin de farklı isimlerle nitelendirilmesi mümkündür. Örneğin; “iç tüzük” ya da 6762 Sayılı TTK hükümlerinde anılan şekliyle “teşkilat yönetmeliği” gibi ifadelerle anılması mümkündür. Yeter ki TTK m. 367 hükmündeki zorunlu unsurları içersin.

Yönetim yetkisinin devri için gerekli olan şekli şartlardan bir diğeri ise iç yönerge⁷² hazırlanmasıdır. Limited şirketlerde ise; doğrudan iç yönergeden bahsedilmemiştir. Devredilemez görev ve yetkiler TTK m. 625/1- d fıkrasında⁷³ dolaylı bir şekilde bahsedilmektedir. Bu sebeple mesele anonim şirketler ve kaynakları üzerinden de ele alınacaktır. Çamoğlu; TTK m. 629/3'te TTK m. 367 hükmüne yapılan atıf ile limited şirketlerde de kıyasen iç yönergenin düzenlenebileceğini ifade etmektedir⁷⁴. Bunun yanı sıra TTK m. 629/3 fıkrasında yer alan atıf ile, anonim şirketlerde yönetim yetkisinin devrine ilişkin TTK m. 367 hükmünün kıyasen limited şirketlere de uygulanabileceği belirtilmiştir⁷⁵. Ancak TTK m. 629/3 fıkrası; “*şirkete hizmet akdi ile bağlı kişilerin sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları*” olarak atamasına ilişkin durumları kapsamaktadır. Başka bir söylemle TTK m. 629/3'de sadece müdürler tarafından; hizmet akdi ile bağlı kişilerin, “*sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları*” olarak ataması hususunda TTK m. 367 ve TTK m. 371 hükümlerinin kıyasen uygulanabileceği belirtilmiştir. Ancak asıl mesele olan; limited şirketlerde müdürler kurulunda, yönetim yetkisinin devrine ilişkin düzenleme bulunmamaktadır. Limit şirketlerde müdürlerin yönetim yetkisinin devrine ilişkin açıkça bir atıf yapılmasa dahi, anonim şirketlere ilişkin düzenlemenin asıl meselede de kıyasen uygulanacağı görüşüne katılmaktayız⁷⁶.

a. İç yönergenin şekli ve içeriği

Anonim şirkete ilişkin TTK m. 367 yönetim yetkisinin devri için iç yönergenin hazırlanması gereklidir. İç yönerge; şirket içindeki normlar hiyerarşisinde esas sözleşme altında yer alması sebebiyle, ortaklık sözleşmesine aykırı hüküm bulunamaz⁷⁷.

Yönetim yetkisi kendilerine devredilenlerin; “*kanunlara, şirket sözleşmesine, iç tüzüklere ve talimatlara*” uygun hareket edip etmediklerinin gözetimi müdürlerin devredilemez ve vazgeçilemez görevlerindendir (TTK m. 625/1- d). Kanun koyucu burada iç yönerge yerine “iç tüzük” terimini kullanmıştır. Yönetim yetkisinin devredilmesinden bahisle kast edilenin iç yönerge olduğu açıktır.

TTK m. 367 hükmünde de iç yönergenin içeriği ve şekliyle ilgili detaylı bilgi verilmemiştir. İç yönerge; yönetim ve organizasyonun sağlanması, kimin kime bağlı olarak çalışacağının açıkça belirtilmesi amacıyla hazırlanır⁷⁸. Özellikle organizasyon şemasında, kimin kime bağlı olarak çalışacağının muğlak

⁷¹ 6762 Sayılı TTK hükümlerinde “teşkilat yönetmeliği” şeklinde ifade edilmesi sebebiyle yazar tarafından bu şekilde kaleme alınmıştır. Ancak söz konusu ifadenin 6102 Sayılı kanun hükümlerinde “iç yönerge” ifadesi ile örtüştüğünü düşünmekteyiz, Veliye Yanlı, “İsviçre Anonim Ortaklıklar Hukuku'nda 'İş Bölümü' İlkesi ve Yönetim Kurulunun Münhasır Yetkileri”. *İÜHFM* 55/3 (1997), 268, dipnot 33. Erişim: 24.10.2024; Pulaşlı, *Genel Esaslar*, 446 dipnot 249; Eminoğlu, “Yönetim Kurulu”, Cilt II, 1758.

⁷² Adalet genel kurulunca kabul edilip TBMM genel kuruluna gelen metinde “iç yönetmelik” terimi yer almaktaydı. Ancak Anayasa m. 124 hükmüne göre yönetmelik çıkarma yetkisi sadece; başbakanlık, bakanlıklar ve kamu kamu tüzel kişilerine kendi görev alanları ile ilgili düzenleme yapılması amacıyla verilmiştir. Bu sebeple “iç yönerge” şeklinde değiştirilmiştir. <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d23/c090/tbmm23090051.pdf>, ERIŞİM: 20.10.2024.

⁷³ TTK m. 625/1-d: “*Şirket yönetiminin bazı bölümleri kendilerine devredilmiş bulunan kişilerin, kanunlara, şirket sözleşmesine, iç tüzüklere ve talimatlara uygun hareket edip etmediklerinin gözetimi*”.

⁷⁴ Çamoğlu, *Temel İlkeleri*, 180.

⁷⁵ Çamoğlu, *Temel İlkeleri*, 195.

⁷⁶ Özer, “Şirket Organları”, Cilt IV, 4722- 4723.

⁷⁷ Mağden Çamlı, “*Esas Sözleşmede Düzenlenebilir Mi?*”, 202

⁷⁸ Gerekçe TTK m. 375.

ifadelere yer verilmeden açıkça belirtilmesi gerekir⁷⁹. Hükümün içeriğinde iç yönergeye ilişkin detaylı açıklamalar yapılmısa da TTK m. 367 gerekçesinin limited şirketler bakımından da yol gösterici olacağını düşünmekteyiz.

TTK m. 367 hükmünün gerekçesinde de ifade edildiği üzere; yönergenin amacı, yönetimin daha karmaşık hale getirilmesi değildir. Organizasyon şeması, açık ve anlaşılır olmalıdır. İç yönergede yer alan anlaşılmaz ve belirsiz bir şema yönetim yetkisinin devredildiği anlamına gelmez. Bu sebeple kimin kime bağlı olduğu, soru işaretlerine yer vermeyecek şekilde belirtilmelidir. Yönergenin ticaret siciline tescil ve ilanı şart değildir⁸⁰. Ancak ispat hukuku bakımından, kolaylık sağlanması maksadıyla tescil ve ilanına engel yoktur. Yargıtay da bu hususta tescil edilebileceğine ilişkin karar vermiştir⁸¹. İlgili kararda yönetim yetkisinin devrine ilişkin iç yönergeyi içeren yönetim kurulu kararının tescili talep edilmiş, sicil müdürü tarafından ise bu talep reddedilmiştir. Yönetim yetkisinin devri bakımından tescil zorunluluğu öngörülmemiştir. Yönetim ve temsil yetkisinin birlikte devri halinde, TTK m. 373 gereğince ticaret siciline tescil edilmesi zorunludur.

İç yönergenin yazılı bir şekilde yapılması gerektiği de madde metninde açıkça belirtilmemiştir. Ancak "yönerge" kelimesinden ve kimin kime bağlı olarak çalışacağını açık ve detaylı şemasının istenilmesinden dolayı olarak bu sonuç çıkartılabilir⁸². Doğan, iç yönetmeliğin bir yönetim kurulu kararıyla oluşturulduğunu, yönetim kurulu kararlarının ise TTK m. 390/5 kapsamında kalması sebebiyle dolaylı olarak yazılılık şartı öngörüldüğünü haklı olarak belirtmiştir⁸³.

b. İç Yönerge düzenleme yetkisi

İç yönergenin hangi kurul tarafından düzenleneceği TTK hükümlerinde açıklanmamıştır. Öğretide bu yetkinin genel kurula mı, yönetim kuruluna mı ait olduğu hususunda anonim şirketler üzerinden çeşitli görüşler ortaya çıkmıştır. Bir görüşe göre iç yönerge hazırlanması şirket organizasyonunun temelini oluşturması sebebiyle genel kurula aittir⁸⁴. Bir diğer görüş ise TTK m. 375/1 kapsamında şirket yönetim ve teşkilatının belirlenmesinin, yönetim kurulunun devredilemez yetkileri arasında olduğunu ileri sürmektedir⁸⁵.

Yönetim yetkisi, TTK m. 375 kapsamında yönetim kuruluna ait olması sebebiyle, yönetime ilişkin iç yönerge düzenleme yetkisinin de yönetim kuruluna ait olacağı yönündeki görüşe katılmaktayız. Aynı değerlendirme limited şirket müdürler kurulu için TTK m. 625 hükmü üzerinden yapılacaktır. Yönetim yetkisi TTK m. 625 hükmü ile müdürler kuruluna verilmiştir. İç yönerge düzenleme yetki de TTK m. 625 hükmü dolayısıyla müdürler kuruluna aittir. İç yönerge düzenleme yetkisinin devredilmesi ve/veya genel kurulun onayına tabii tutulması da mümkün değildir⁸⁶. Ayrıca iç yönergenin geçerli bir yönetim kurulu kararıyla düzenlenmemesi halinde; yetki devrinin gerçekleşmeyeceği ve yönetim kurulunun sorumluluğunun devam edeceği belirtilmiştir⁸⁷.

TTK m. 367 gerekçesinde iç yönerge düzenleme yetkisinin kime ait olduğu hakkındaki yaklaşımının tutarlı olduğu söylenemez. Öncelikle devrin "teşkilat yönetmeliği" ile yapılabileceği, bunun ancak

⁷⁹ Şener, *Ortaklıklar Hukuku*, 371; Eminoğlu, "Yönetim Kurulu", Cilt II, 1758.

⁸⁰ Gerekçe TTK m. 367.

⁸¹ Yargıtay 11. HD. (Yargıtay), K. 2016/4903, (02 Mayıs 2016), (Yargıtay Karar Arama).

⁸² Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 250; Oran, *İç Yönergesi*, 18- 19.

⁸³ Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 133.

⁸⁴ Tartışmalar için bkz. Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 129.

⁸⁵ Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 250; Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 129; Kırca, Şehirli Çelik, Manavgat, *Anonim Şirketler*, 604; Şener, *Ortaklıklar Hukuku*, 371- 372; Eminoğlu, "Yönetim Kurulu", Cilt II, 1759; Kendigelen, *İlk Tespitler*, 258; Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 83; Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 129; Oran, *İç Yönergesi*, 22; Koç, *İç Yönerge*, 6; Tansı Kutluk, *Anonim Şirketlerde Yönetim ve İç Yönerge Hazırlanması*, (Pdf: Seçkin, 2023), 70- 71, 86.

⁸⁶ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 85.

⁸⁷ Yanlı, "Münhasır Yetkileri", 268, dipnot 33; Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 87.

yönetim kurulunca hazırlanabileceği ifade edilmiştir⁸⁸. Ardından söz konusu "yönetmeliği" genel kurul ya da yönetim kurulunun onaylayabileceği, bunun bir öneminin olmadığı belirtilmiştir⁸⁹. Önemli olan hususun, ortaklık sözleşmesinde devre ilişkin hüküm bulundurulması olduğuna yer verilmiştir. Gerekçede "meşrulaştırma" kavramına önem verilmiş, iç yönerge adeta ikinci plana itilerek hangi kurulun hazırladığı önemsizleştirilmiştir. Oysa ki iç yönerge ile yönetim ve organizasyon şeması oluşturulduğu, çalışma planının önemi bir önceki fıkranın gerekçesinde ifade edilmiştir. Maddenin gerekçesindeki bu yaklaşım, eTTK mantığında yer alan genel kurulun her yetkiye haiz, üst kurul değerlendirmesine yakındır. Ancak madde gerekçesi madde metnine dahil olmadığından, kanunda emredilen uygulama olarak kabul edilemez. Bu sebeple şirket yönetim ve teşkilatının belirlenmesinin, yönetim kurulunun devredilemez yetkileri arasında olduğu ikinci görüşe katılmaktayız. Şirket sözleşmesinde yönetim yetkisinin devredilebileceğine dair hüküm olsa dahi, müdürler kurulu yönetim yetkisini devretmeyebilir.

3. Ortaklık sözleşmesine uygun müdürler kurulu kararı

İç yönergenin hazırlanmasından sonra yönetim yetkisinin devredildiğine dair bir müdürler kurulu kararı alınmalıdır. Bu kararda yönetim yetkisinin kısmen ya da tamamen devri, hangi yetkilerin kime devredildiğiyle ilişkili bilgiler bulunmalıdır⁹⁰. Başka bir söylemle yönetim yetkisinin devir hakkı, müdürler kurulu kararı ile kullanılır. Bu karar TTK m. 624/3 fıkrası doğrultusunda alınır⁹¹.

B. Maddi şartlar

Yönetim yetkisinin devrine ilişkin maddi şartın temeli, yönetim kurulunun devredebileceği yetkilerin devre konu olmasıdır. Başka bir söylemle TTK m. 625 hükmünde yer alan ve yönetim kurulunun devredilemez yetkilerinin devir konusu olmamasıdır. Bunun dışında müdürler, TTK m. 623 kapsamında devredebileceği yetkilerden dilediğini kısmen ya da tamamen devredebilir.

III. Yetki Devrinin Hüküm ve Sonuçları

A. Genel Olarak

Yetkiyi devreden yetki alanı daralırken, devralanın yetkileri genişler⁹². Yönetim kurulunun devredilen yetkisi bakımından hakkı sona ermez, sadece kullanım hakkı devredilmiştir. Dolayısıyla yetki devri sona erince, yönetim kurulu yeniden bu yetkiyi kullanabilir. TTK m. 625 hükmü dışındaki yetkilerin devredilmesi mümkündür. Şirketin konusu doğrultusunda, günlük münferit işlemler olabilir.

Yetki devrinin en önemli sonuçları; devredilen yetkinin kullanımı ve üst gözetim ile sorumluluğa ilişkindir. Yetki tamamen devrilmişse, müdürler sadece devredilemez yetki ve görevleri kullanır⁹³. Yetkinin kısmen devri mümkündür (TTK m. 367/1). Bu durumda; devredilmeyen bölüm ve devredilemez yetkiler, yönetim yetkisinin yönetim kuruluna ait olması sebebiyle, yönetim kurulunun tamamı tarafından kullanılır.

Yetkilerin devredildiği kişilerin kendi arasında icra kurulu kurması mümkündür. Özellikle yönetim kurulu üyesinin sayıca fazla olduğu şirketlerde; karar alma süreçlerinin hızlanması ve tam mesai ile

⁸⁸ "Devir esas sözleşmesel dayanağı gerektirir ve ancak yönetim kurulu tarafından kabul edilen bir teşkilat yönetmeliği ile yapılır." Gerekçe TTK m. 367.

⁸⁹ "Fıkra örgüt yönetmeliğinin kimin tarafından karara bağlanacağına ilişkin bir açıklığı içermemektedir. Bu yönetmeliği genel kurul veya yönetim kurulu onaylayabilir. Bu onay hiçbir organ açısından o organa özgülenmiş ve devredilemeyecek bir yetki taşımaz. Devir, esas sözleşmede açıkça öngörüldüğüne göre devir yönetmeliği bakımından gerekli esas sözleşmesel dayanak sağlanmış demektir. Önemli olan devirdir. Bu da esas sözleşmede öngörülen bir hükümle, "meşruiyet" temelini kazanmış olmaktadır. Teşkilât yönetmeliği bu devri uygulamaya ilişkin hükümlerini göstermesi bakımından önemlidir. Kaynak İsviçre hukukunda bu yetkiyi çoğu kez yönetim kurulu kullanmaktadır." Gerekçe TTK m. 367.

⁹⁰ Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 252- 253.

⁹¹ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 703.

⁹² Doğan, "Devredilemez Yetkileri", 633.

⁹³ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 87- 88.

şirket yönetimi üzerine profesyonelce çalışan üyelerden, icra kurulu kurulması mümkündür⁹⁴. İcra kurulu ile yönetim kurulu arasında astlık üstlük ilişkisi bulunmamasına karşın, yönetim kurulunun bu kurul üzerinde gözetim yükümlülüğü vardır⁹⁵. Buna göre; yönetim kurulu icracı kurulun faaliyetleri hakkında bilgi alır, haberdar olur. İç yönergede devredilen yetkinin nasıl kullanılacağı gösterilmiştir.

B. Yetki devri halinde üst gözetim ve özen yükümlülüğü

Tekinalp, üst gözetim yükümlülüğünü; devredilen yönetim yetkisinin kanunlara, idari tasarruflara, şirket sözleşmesine, talimatlara uygun yönetilip yönetilmediğinin denetimi, bir anlamda “oto- gözetim” olarak tanımlamıştır⁹⁶. Üst gözetim yükümlülüğü, üst düzey yönetimden bağımsız düşünülmemelidir⁹⁷. Üst gözetim yükümlülüğü, üst düzeyde yönetim ve yönetime ilişkin talimatların verilmesi ile yakından ilişkilidir.

TTK hükümlerinde; limited şirketler bakımından müdürler kurulunun yetki devri halinde “*şirket sözleşmesine, iç tüzüklere ve talimatlara*” uygun hareket edilip edilmediğinin gözetimi şeklinde ifade edilmiştir (TTK m. 625/1- d). Anonim şirketlere ilişkin hükümlerde ise yetki devri halinde “*kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergeye ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına*” uyulup uyulmadığının üst gözetimi şeklinde yer verilmiştir (TTK m. 375/1-e). Madde lafzında “*özellikle*” ibaresine yer verilmesi sebebiyle üst gözetim yetkisinin neler olduğu tahdidi olarak sayılmamaktadır⁹⁸. Kanunlar, şirket sözleşmesi, iç yönerge yanı sıra yönetmelikler, tebliğler, yönergeler vb. düzenleyici kurallar da göz önüne alınmalıdır. Mesele yine temel olarak anonim şirketler üzerinden öğretilde de tartışılmıştır.

TTK m. 375 hükmü gerekçesinde; “*kuramsal açıdan ve işletme iktisadı*” bakımından üst gözetimin söz konusu olduğu ancak yönetimin kurulunun “*kontrol ve denetim organı*” şeklinde değerlendirilmemesi gerektiği ifade edilmiştir⁹⁹. Kontrol ve denetim organı haline gelmemesi gerektiği ile ifade edilmek istenen; münferit, günlük iş ve işlemlerin üst gözetim yükümlülüğü kapsamında yer almayacağıdır¹⁰⁰. Günlük rutin yapılan her işlemde onay alınması halinde, yönetim yetkisinin devri amacına ulaşamayacaktır. Başka bir ifadeyle, üst gözetimin belirli bir rutinde yapılması sağlanmalıdır ancak sürekli bir denetim olarak değerlendirilmemelidir¹⁰¹.

Üst gözetim yükümlülüğü kapsamında; talimatlara uyulup uyulmadığının denetimi de sayılmıştır. Üst gözetim yükümlülüğünün talimat vermeyi kapsayıp kapsamadığı bir sonraki başlıkta detaylı bir şekilde incelenmiştir. Öğretilde; üst gözetim yükümlülüğünün bizzat yönetim kurulu tarafından yerine getirilmesinin şart olmadığını, bunu sağlayacak gözetim mekanizmanın kurularak kontrollerinin sağlanmasının yeterli olduğunu ifade edilmektedir¹⁰². Üst gözetim yükümlülüğüne ilişkin sistemin işletilebilmesi amacıyla gerekli bilgi akışını sağlayacak komite ve komisyonların özellikle büyük şirketlerde kurulabilir¹⁰³. Bunun yanı sıra teknolojiye de faydalanılarak hızlı bir şekilde bilgi akışı ile alınan kararlardan yönetim kurulunun bilgi sahibi olacağı bir sistem de kurulabilir¹⁰⁴. Örneğin; belirli aralıklarla raporlar hazırlanması ve hazırlanan raporların maille iletilmesi yanı sıra, Skype ya da Teams

⁹⁴ Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 57.

⁹⁵ Doğan, “Devredilemez Yetkileri”, 633.

⁹⁶ Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 246.

⁹⁷ Kırca, Şehirali Çelik, Manavgat, *Anonim Şirketler*, 560.

⁹⁸ Kırca, Şehirali Çelik, Manavgat, *Anonim Şirketler*, 563; Mustafa İsmail Kaya, “Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Denetim ve Gözetim Görevi”. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 16/Özel Sayı (2014), 3274.

⁹⁹ Gerekçe TTK m. 375/1-e.

¹⁰⁰ Kırca, Şehirali Çelik, Manavgat, *Anonim Şirketler*, 561; Harun Eryiğit, *Anonim Şirketlerin Yönetim Sözleşmesi Kapsamında Yönetimi ve Sonuçları*, (Pdf, On İki Levha, 2023), 36- 37.

¹⁰¹ Yanlı, “Münhasır Yetkileri”, 267; Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 283.

¹⁰² Hasan Pulaşlı, “Compliance Kavramı ve Yönetim Organının Compliance Sorumluluğu”. *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi* 35/2 (2019), 54, Literatür Lexpera, Erişim: 10.12.2014; Doğan, “Devredilemez Yetkileri”, 621; Kırca, Şehirali Çelik, Manavgat, *Anonim Şirketler*, 561; Tuğçe Nimet Yaşar, *Anonim Şirketler Hukukunda “Uyum” (Compliance)*, (İstanbul, On İki Levha, 2020), 307.

¹⁰³ Pulaşlı, “Compliance Kavramı” 54; Kırca, Şehirali Çelik, Manavgat, *Anonim Şirketler*, 561; Oran, *İç Yönergesi*, 89.

¹⁰⁴ Kaya, “Gözetim Görevi”, 3275; Elif Yalçın Sırakaya, “Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri Bağlamında Yönetim Kurulunun Üst Gözetim Yükümlülüğü”. *Ankara Hacı Bayram Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 24/2 (2020), 200.

vb. araçlarla vakit kaybetmeksizin sunulması olabilir. Bu sayede üst gözetim yükümlülüğünün işleyişine ilişkin denetim mekanizması kurulmuş olacaktır. Bilgi akışını sağlayacak sistem kurulduktan sonra, bunların gözden geçirilmesi ve zamanında müdahale edilerek tereddütte kalan hususların aydınlatılması da üst gözetim yükümlülüğü kapsamındadır¹⁰⁵. Devredilen yetki kapsamında karar alma sürecinde yol gösterilmesi, alınan kararların şirket menfaatine uygun olup olmadığı denetimi de üst gözetim yükümlülüğüne dahildir¹⁰⁶.

Özen yükümlülüğü genel olarak, yöneticiler üzerinde kanun ve ortaklık sözleşmesi yanında görevlerini ifa ederlerken eklenen tali borç şeklinde değerlendirilmiştir¹⁰⁷. Özen yükümlülüğü, yan yüküm olması sebebiyle asıl edimden bağımsız talep ve dava edilemez¹⁰⁸. Şirket ile müdürler arasındaki ilişkiyi vekalet akdi olarak kabul eden görüş tarafından; TTK m. 626/1 fıkrasında düzenlenen özen yükümlülüğünün, haklı bir şekilde TBK m. 506/2 fıkrasının yansıması olarak değerlendirilmiştir¹⁰⁹.

Üst gözetim yükümlülüğü, yerine getirilirken de TTK m. 626/1 kapsamında müdürler kurulu tüm özeni göstererek görevlerini ifa etmelidir¹¹⁰. Aynı zamanda yetki devri yapılan müdürlerin de görevlerini ifa ederlerken gerekli tüm özeni gösterip göstermediklerinin denetimi de yapılmalıdır¹¹¹. Denetim kapsamında talimat verilir verilmeyeceği hususu, bir sonraki başlıkta detaylı olarak değerlendirilmiştir. Yönetime ilişkin verilecek talimatlar; üst gözetim yükümlülüğünün özenli bir şekilde yerine getirilmesi noktasında önem arz etmektedir.

Müdürler bakımından sorumluluk doğmaması için üst gözetim yükümlülüğünün, özenli bir şekilde yerine getirilmesi gerekir. Alınan kararlar şirket menfaatine uymalı, şirket menfaati öncelikli olmalıdır¹¹². Bilgi akışının sağlanması ve değerlendirilmesi hususunda şirket menfaatinin korunması iyi niyet ve dürüstlük kuralı çerçevesinde sağlanmalıdır¹¹³. Bu unsurlardan birinin tam anlamıyla yerine getirilmemesi halinde, üst gözetim yükümlülüğü kapsamında müdürlerin özen yükümlülüğü de yerine getirilmemiş olacaktır. Özen yükümlülüğünün yerine getirilmemesi durumunda, sorumlulukları doğacaktır. Bu noktada TTK m. 553 sorumluluğa ilişkin hükümler gündeme gelecektir. Özellikle TTK m. 625/1-d fıkrası ile TTK m. 553/2 fıkrası arasındaki çelişki, bir sonraki başlıkta detaylı bir şekilde ele alınacaktır.

C. Yetki devrinde sorumluluk ve üst gözetim yükümlülüğünün devamı meselesi

Yönetim yetkisinin kısmen ya da tamamen devri halinde ortaya çıkan en büyük mesele sorumluluktur. Hukuki sorumluluğun müdürler kurulunun tamamına mı yoksa yetki devri yapılanlara mı ait olacağı meselesi gündeme gelmektedir. Bu hususta TTK m. 644 hükmünde yapılan atıf dolayısıyla limited şirketlere, anonim şirketlere ilişkin hükümler uygulanacaktır. TTK m. 644 hükmünde yapılan atıfta, sorumluluğa ilişkin tüm hükümlerin yer almaması sebebiyle öğretilde haklı olarak eleştirilmiş ve

¹⁰⁵ Kirca, Şehirali Çelik, Manavgat, *Anonim Şirketler*, 562.

¹⁰⁶ Kirca, Şehirali Çelik, Manavgat, *Anonim Şirketler*, 563; Kaya, "Gözetim Görevi", 3275.

¹⁰⁷ Ersin Çamoğlu, *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, (Kamu Borçlarından Sorumluluk ile)*, (İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2010), 68.

¹⁰⁸ Mehmet Helvacı, "Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Yayınlanmış Doktora Tezi, (1994), 75- 76.

¹⁰⁹ Özer, "Şirket Organları", Cilt IV, 4740; Hacımahmutoğlu, "Fonksiyonel Bir Yaklaşım", 31- 36.

¹¹⁰ Yazar anonim şirketler üzerinden yönetim kurulunun özen yükümlülüğü kapsamında değerlendirme yapmıştır. Ancak aynı yaklaşımın limited şirketlerde de geçerli olduğunu düşünmekteyiz, Pulaşlı, "Compliance Kavramı" 53; Aynı yönde, Oran, *Yönetim Kurulu İç Yönergesi*, 90.

¹¹¹ Yazar, anonim şirketlerde yönetim kurulunun özen yükümlülüğünden yola çıkarak "tedbirli yöneticinin özeni"nden bahsetmektedir. Ancak söz konusu yaklaşımın limited şirketler bakımında da uygulanabileceğini düşünmekteyiz. Yaşar, *Şirketler Hukukunda "Uyum"*, 309.

¹¹² Hasan Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Şerhi Cilt V*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024), 3695; Mustafa Yavuz, "Limited Şirketlerde Müdürlerin Özen ve Bağlılık Yükümlülüğü". *Vergi Raporu Dergisi* 112, 146.

¹¹³ Sibel Hacımahmutoğlu, "The Business Judgment Rule: İş Adamı Kararı Mı Yoksa Ticari Muhakeme Kuralı Mı?". *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi* 30/4 (2014), 133.

sorumluluğa ilişkin tüm hükümlerin kıyasen uygulanması gerektiği ifade edilmiştir¹¹⁴. TTK m. 553/2- 3 fıkralarında yetki devri halinde sorumluluğa ilişkin düzenlemeler de yer almaktadır.

1. Yetki devri halinde sorumluluğun ve üst gözetim yükümlülüğünün değerlendirilmesi

TTK m. 553 hükmü yöneticilerin sorumluluğu bakımından düzenlemeler içermektedir. TTK m. 553/2 hükmünde¹¹⁵; yetki devri halinde sorumluluğun kime ait olacağı düzenlenmiştir. TTK m. 553/2 fıkrasında; yetki devriyle beraber sorumluluğun da devri öngörülmüştür. Başka bir söylemle sorumluluk yetki devredilen kişilere aittir. Ancak devredilmeyen ve vazgeçilemez görevler bakımından sorumluluk yönetim kurulundadır¹¹⁶. Hükümde yetki devredenler bakımından sorumluluk, yetkiyi devralacak kişilerin özenli ve dikkatli seçimi noktasında düzenlenmiştir. Buna göre; müdürler kurulu, yetki devrettikleri kişileri seçerken gerekli dikkat ve özeni göstermedikleri hallerde sorumludurlar. Mehaz İsviçre Borçlar Kanunu m. 754/2 hükmünde; seçim, talimat verme ve nezaret edilmesinde gerekli özenin gösterilmemesi halinde sorumluluk düzenlenmiştir¹¹⁷. TTK m. 553/2 hükmünde ise; sadece seçiminde gerekli özenin gösterilmesi kapsama alınmıştır. Yetki devriyle yönetim kurulunun hukuki sorumluluktan uzaklaştırıldığı konusunda haklı eleştiriler mevcuttur¹¹⁸. Gerçekten de yetki devredilecek kişilerin sadece seçimi yerine, alınan kararlarda da yönetim kurulunun gözetim yükümlülüğü olması gereken hukuk bakımından haklı eleştirilerdir.

Yönetim kurulunun devredilemez yetkileri arasında, üst gözetim yükümlülüğünün yer aldığı şüphesizdir (TTK m. 375/1-e). Aynı husus limited şirketler bakımından da düzenlenmiştir (TTK m. 625/1-d). Burada tartışılan husus; üst gözetim yükümlülüğünün yetki devri halinde de varlığını sürdürüp sürdürmediğidir. Bunun yanı sıra yetki devri durumunda talimat verilmesinin mümkün olup olmadığıdır. Öğretide meseleye karşı çok farklı yaklaşımlar anonim şirketler üzerinden söz konusudur.

Öğretideki bir görüş, yetki devri halinde yönetim kurulunun üst gözetim yükümlülüğü kapsamında; denetleme, uyarı ve talimat verilebileceğini ileri sürmüştür¹¹⁹. Üstelik talimat verme yükümlülüğü TTK m. 375/1- a kapsamında devredilemeyen yetkiler arasında görülmüş ve bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde de sorumluluktan bahsedilmiştir¹²⁰. Yönetim kurulunun üst gözetim yükümlülüğünün devam edeceği görüşüne; şirket ile yönetim kurulu arasındaki bağın vekalet ilişkisi olması dolayısıyla TBK m. 507/2 fıkrası ile kanuni dayanak sağlanmıştır¹²¹.

Bir başka görüş ise, yönetim kurulunun devredilebilen yetkilerini devretmesi halinde dikkat edilecek hususun; devredilecek kişileri seçerken özen gösterme, bu kişilerin bilgilendirilmesi ve gözetim yükümlülüğü olduğunu ancak onaya sunulmasının yetki devrinin amacı ile uyuşmayacağını belirtmiştir¹²².

Bu konudaki başka bir yaklaşım ise; gözetim yükümlülüğünün devredilebilen yetkilerde de sürdüğünü; fakat devredilen yetkilerle gözetim yükümlülüğünün de devredilebileceğini ifade etmektedir¹²³.

¹¹⁴ Çamoğlu, *Temel İlkeleri*, s. 189.

¹¹⁵ TTK m. 553/2; "Kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organlar veya kişiler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hâli hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmazlar."

¹¹⁶ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 95.

¹¹⁷ Kürşat Göktürk, "Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Özellikle Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu ve Hukuku Belirlilik Sorunu". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 114 (2014), 187.

¹¹⁸ Göktürk, "Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu", 187.

¹¹⁹ Çamoğlu, *Hukuki Sorumluluğu*, 197; Kırca, Şehirali Çelik, Manavgat, *Anonim Şirketler*, 613; Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 148; Hasan Karşlıoğlu, "Anonim Şirketlerde İç Yönerge ve İç Yönergenin Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna Etkisi" *Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 8(1), 2022, 47.

¹²⁰ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 148.

¹²¹ Karşlıoğlu, "İç Yönerge", 47.

¹²² Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 282- 285.

¹²³ Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 438- 440.

Öğretideki farklı bir görüş ise; yetki devri halinde gözetim ve özen yükümlülüğü gerekçesiyle yetkiyi devreden yöneticilerin sorumlu tutulamayacağını; sadece yetkinin devredileceği kişilerin seçiminde makul derecede özen gösterilmesi gerektiği ifade edilmektedir¹²⁴.

TTK m. 553/2 fıkra gerekçesinde ise; gözetim yükümlülüğünün devam ettiği ancak üçüncü fıkra ile İsviçre öğretisinden farklı bir sınırlama getirildiğinden bahsedilmektedir¹²⁵. Fıkranın lafzında açıkça; yetki devredilecek kişilerin seçiminde gösterilmesi gereken özen yükümlülüğü dışında sorumluluk yüklenilemeyeceği ifade edilmektedir. Gerekçede ise karmaşık bir şekilde gözetim yükümlülüğünün devam edeceği ancak üçüncü fıkra ile bunun sınırının İsviçre öğretisinden farklı çizildiği belirtilmektedir. Hükmün üçüncü fıkrasında¹²⁶ ise kanun koyucunun yöneticileri koruma altına alan yaklaşımı devam etmiştir. Gerekçede üçüncü fıkranın yöneticilerin sorumluluğunun insan üstü bir yaklaşımla değerlendirilmemesi amacıyla düzenlendiği belirtilmiştir¹²⁷.

Sorumluluğa ilişkin sınırlara kanunun lafzı yerine gerekçede yer verilmesi eleştiriye açıktır. Üst gözetim yükümlülüğünün yetki devri halinde de devam edeceği ve denetimin devam edeceği, talimat ve uyarı verilebileceği görüşüne¹²⁸ katılmaktayız. Ancak uyarı ve talimat verme her işlemin kontrolü, özellikle günlük rutin işlemleri denetimi şeklinde değerlendirilmemelidir¹²⁹. Yol gösterici nitelikte uyarılarda bulunma ve genel anlamda talimatların verilmesinin üst gözetim yükümlülüğü kapsamında kaldığını düşünmekteyiz. Bu sayede üst gözetim yükümlülüğü, özen yükümlülüğü kapsamında yapılacaktır. Yönetime ilişkin verilecek talimatlar ile, üst gözetim yükümlülüğü özenli bir şekilde yerine getirilecektir. TTK m. 626/1 kapsamında; müdürlerin görevlerini ifa ederken şirket menfaati doğrultusunda, dürüstlük kuralı kapsamında tüm özeni göstermeleri gerekmektedir. Yönetime ilişkin genel anlamda verilecek talimatlar ile yönetimin devri müessesinin daha etkin bir hale getirileceğini düşünmekteyiz. Yönetimin devrinin nitelikli ve efektif kullanılabilmesi için verilecek talimatlar ile üst gözetim yükümlülüğü de hakkıyla ve özenli bir şekilde yerine getirilmiş olacaktır.

Bu başlık altında değinilmesi gereken bir diğer mesele; yetki devredilecek kişilerin seçiminde gösterilmesi gereken makul derecede özen yükümlülüğüdür. Yöneticilerin hangi ölçüde gösterecekleri özen ile sorumluluktan kurtulacakları önem arz etmektedir. Bu noktada; kişilerin eğitim düzeyi, uzmanlık alanının göz önünde bulundurulması, bilgi ve tecrübelerinin değerlendirilmesi önemlidir¹³⁰. Gerekli özenin gösterilmesi hususunda TTK m. 626/1 hükmünün de dışlanmaması gerekmektedir¹³¹. Nitekim müdürlerin görevlerini yerine getirirken genel olarak göstermeleri gereken özen yükümlülüğünden bahsedilmiştir. Müdürler bütün görevlerini yerine getirirken şirket menfaati doğrultusunda ve iyi niyet kuralları çerçevesinde özenli davranmak zorundadır. Üst gözetim yükümlülüğünde de özenli davranma yükümlülüğü devam etmektedir. Aynı kıstaslar yönetim yetkisinin devri halinde, devredilecek kişilerin seçiminde gösterilecek özen ölçütünde de değerlendirilmelidir.

¹²⁴ Şener, *Ortaklıklar Hukuku*, 428.

¹²⁵ TTK m. 553/2 gerekçesinde; "...İsviçre hükmü seçimde özen yükümü yanında "talimat" ve "gözetim" özenine de yer verir. "Delegasyonda" gözetim görevinin devredende olduğu şüphesizdir. Ancak tasarı bu görevi hükmün üçüncü fıkrasında değişik bir çözüme bağlamıştır. Anılan hüküm gözetim görevini (yükümünü) açıkça tanımakta ancak buna İsviçre'de bulunmayan bir sınır getirmektedir." şeklinde gözetim yükümlülüğünden bahsedilmektedir.

¹²⁶ TTK m. 553/3; "Hiç kimse kontrolü dışında kalan, kanuna ve sözleşmeye aykırılıklar veya yolsuzluklar sebebiyle sorumlu tutulamaz; bu sorumlu olmama durumu gözetim ve özen yükümü gerekçe gösterilerek geçersiz kılınmaz."

¹²⁷ Gerekçe TTK m. 553.

¹²⁸ Poroy vd. *Ortaklıklar I*, 364; Çamoğlu, *Hukuki Sorumluluğu*, 197; Kırca, Şehirali Çelik, Manavgat, *Anonim Şirketler*, 613; Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 148; Karşlıoğlu, "İç Yönerge", 47.

¹²⁹ Şaban Kayıhan, *6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerde Üst Gözetim*, (Pdf: Seçkin, 2011), 129.

¹³⁰ Göktürk, "Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu", 187.

¹³¹ Yazarlar genel özen yükümlülüğüne ilişkin dayanağı, anonim şirketler üzerinden TTK m. 369 hükmü ile açıklamıştır. Aynı hususun limited şirketler bakımından da geçerli olduğunu düşünmekteyiz, Poroy vd. *Ortaklıklar I*, 432; Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 279.

2. Sorumluluğa ilişkin ispat külfeti

6102 Sayılı Kanunun düzenlemesine ilişkin ilk metinde "...yetkileri devralan kişilerin seçiminde akla yatkın derecede özen gösterdiklerini ispat ettikleri takdirde" ifadesiyle ispat yükü yönetim kurulu üyelerine yüklenmişti. Mevza İsviçre Borçlar Kanunu 754 hükmünde; "devralanın verdiği zararlardan ötürü, onun seçiminde, ona talimat verilmesinde ve ona nezaret edilmesinde hal ve şartlara göre gerekli özenin gösterildiğinin ispatlanamaması halinde" ispat yükü yönetim kurulu üyelerine yüklenmiştir¹³². Öğretide bir görüş; kanun lafzından yola çıkarak yönetim kurulunun özen yükümlülüğünü ihlal ettiğinin ispat edilmesi gerektiğini ileri sürmüştür¹³³. Bir başka görüş ise; mevza İsviçre Borçlar Kanunundan ayrılmanın hata olacağını, nitekim adalet komisyonuna sunulan metinde mevza kanunla aynı yönde düzenleme yapıldığını ifade etmiştir¹³⁴.

Bu konuda Tekinalp ise; 26.06.2012 tarih ve 6335 sayılı Kanunla¹³⁵ TTK hükümlerinde, ispat yüküne ilişkin yapılan değişikliğin doğru olduğunu belirtmiştir¹³⁶.

Öğretide bir başka yaklaşım ise; "kusurlarının bulunmadığını ispatlamadıkça" ibaresinin çıkarılması ile TBK genel hükümler doğrultusunda sözleşmeden kaynaklanan sorumluluklarda davalının kusursuz olduğunu; haksız fiil kaynaklı borçlarda ise davacının, davalının kusurlu olduğunu ispat etmesi gerektiğini ifade etmektedir¹³⁷.

TTK m. 553/2 fıkrası ilk düzenlemesinde bulunan "kusurlarının bulunmadığını ispatlamadıkça" ibaresi 26.06.2012 tarih ve 6335 Sayılı Kanun m. 41 ile metinden çıkarılmıştır. Kanunun ilk halinde kusur karinesi yer almaktaydı. 6335 Sayılı Kanun m. 28 hükmü ile "kusurlarıyla" kelimesi ilave edilmiş ve kusur karinesi kaldırılmıştır. TTK m. 553 hükmünde 6335 Sayılı Kanun ile yapılan değişikliğe yol açan TTK m. 554 hükmüdür. Şöyle ki kanunun ilk halinde TTK m. 553 hükmü bakımından kusur sorumluluğu söz konusuydu. Ancak TTK m. 554 denetçilerin sorumluluğuna ilişkin düzenleme, kusuru iddia edenin ispat edeceği yönündedir. Söz konusu farklılık iş dünyasında eleştirilmiş, bunun üzerine 6335 Sayılı Kanun ile ispat külfeti ters çevrilmiştir¹³⁸. Bu doğrultuda hükmün lafzından kaynaklı olarak ispat yükünün davacıda olduğu görüşüne katılmaktayız. Diğer yaklaşımların ancak olması gereken hukuk bakımından değerlendirilebileceğini düşünmekteyiz. Davacının yöneticiye isnat edilebilen bir kusuru olduğunu ispatlaması durumunda; yöneticinin, gerekli özen yükümlülüğünü yerine getirdiğini ispat ederek sorumluluktan kurtulması da mümkündür¹³⁹.

Gerçekten de şirketin yönetim kurulunda yer alan üyeler tarafından, gerekli dikkat ve özenin gösterildiğinin ispatı daha kolaydır. Şirkette bulundukları konum dolayısıyla bu husustaki bilgi ve belgelere kolaylıkla ulaşabilirler. Yeterli özeni göstermediklerinin ispatı ise çok daha zordur. Özellikle bunu iddia eden kişilerin, şirket yönetimine ilişkin belgelere ulaşması uzun bir süreçtir. Her ne kadar ikinci görüşte haklı eleştiriler yer alsa da bu husus, olması gereken hukuk bakımından değerlendirilebilir. Kural olarak iddia eden ispat eder¹⁴⁰. Ancak menfi meselelerin ispatında olmayan bir şeyin ispatı neredeyse imkansızdır. Bu noktada ispata ilişkin deliller, doğrudan doğruya iddia edilen tarafından sunulamayabilir. Ancak mahkeme tarafından bu durumun dikkate alınması aynı zamanda

¹³² Göktürk, "Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu", 187.

¹³³ Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 280.

¹³⁴ Kırcı, Şehirali Çelik, Manavgat, *Anonim Şirketler*, 616.

¹³⁵ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/06/20120630-5.htm>.

¹³⁶ Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 438- 440.

¹³⁷ Mehmet Helvacı, "Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğunda Farklılaştırılmış Teselsül". *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Saygı Sempozyumu 2* (2013), 81.

¹³⁸ Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 438- 440; Soner Altaş, *Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketler*, (Ankara, Seçkin, 2017), 555.

¹³⁹ Mesele anonim şirketler üzerinden değerlendirilmiştir. Ancak limited şirketlerde de aynı yaklaşımın geçerli olduğunu düşünmekteyiz, Poroy vd. *Ortaklıklar I*, 432.

¹⁴⁰ Hakan Pekcanitez vd. *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*, (İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2017) 332.

ispat hakkının bir gereğidir¹⁴¹. İddia eden tarafından bu söz konusu delillere ulaşılamasa dahi mahkeme tarafından getirtilerek değerlendirilmesi gerekmektedir. Kanun lafzından, makul derecede özen gösterilmediğinin davacı tarafından ispat edilmesi sonucu çıkmaktadır.

3. Sorumluluğun belirlenmesinde farklılaştırılmış teselsül ilkesi

6762 Sayılı eTK düzenlemesinde; sorumluluğa ilişkin tam teselsül ilkesi yer almaktaydı. Yeni TTK hükümlerinde ise İsviçre Borçlar Kanunu (İsv. BK.) m. 759 hükmünde yer alan “farklılaştırılmış teselsül ilkesi” benimsenmiştir¹⁴². Ortaya çıkan zarardan durum ve koşullara göre her yöneticinin kusuru oranında sorumlu olmasına farklılaştırılmış teselsül denilir¹⁴³. *Çamoğlu*; bu kavramı, tüm borçluların diğer borçlularla zararın meydana gelmesinde sağladığı katkı oranınca sorumlu tutulması olarak tanımlamıştır¹⁴⁴. Bu kavram, rücu kavramından farklıdır. Farklılaştırılmış teselsül dış ilişkide meydana gelirken, rücu borçlular arasında iç ilişkide gerçekleşir¹⁴⁵. Dış ilişkide zarar ile sorumlunun fiili arasındaki nedensellik bağı ve durumun gerekleri doğrultusunda değerlendirme yapılır¹⁴⁶.

TTK m. 557/1 fıkrasında¹⁴⁷, farklılaştırılmış teselsül ilkesinin yansımaları yer almaktadır. Meydana gelen zararda, sorumluların hangi oranda zarara sebep olduğunun tespiti mahkeme tarafından yapılmaktadır. Bu tespit yapılırken yöneticilerin aldıkları ücret, ortaklık içerisindeki astlık- üstlük durumları her somut olay bakımından kendi içerisinde değerlendirilecektir¹⁴⁸. *Tekinalp ve Şener*, bu kapsamda sorumluların kişisel durumunun göz önüne alınması gerektiğini, TBK m. 51 ve 52 dışında kalan kişisel indirim sebeplerinin de değerlendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir¹⁴⁹. Yetki devri yapılan kişinin; yönetim kurulu üyesi olması ya da üçüncü kişi olması, uzmanlık alanı, yaşı ve tecrübesi göz önüne alınacak kriterler arasında yer almaktadır¹⁵⁰.

Zararın kişiye isnat edilebildiği ölçü oranında diğerleriyle birlikte müteselsil sorumluluktan bahsedilmektedir (TTK m. 557/1). Birlikte verilen zararlar için bu ilke uygulanmaktadır. Herkesin sorumluluğu oranında değerlendirme söz konusu olduğu için hakkaniyetli bir yaklaşım olduğunu düşünmekteyiz. Öğretide bir görüş, farklılaştırılmış teselsül ilkesini hakkaniyete aykırı bularak eleştirilmiştir¹⁵¹. Bu görüşe göre hakkaniyet bakımdan oluşacak mağduriyetin yöneticilerde kalması gerektiği belirtilmiştir¹⁵². Bu ifadelerle eski eTK düzenlemesinde bulunan tam teselsül ilkesinin savunulduğunu düşünmekteyiz. Öğretide farklı bir görüş ise farklılaştırılmış teselsül ilkesi ile alacaklı ile sorumlu yöneticiler arasında çıkar çatışmasının hakkaniyetli bir şekilde çözüme kavuşturulduğu belirtmiştir¹⁵³. Farklılaştırılmış teselsül ilkesi ile hakkaniyetli bir çözüm benimsendiği görüşüne katılmaktayız. Şöyle ki; meydana gelen zararda etkisi az olan yöneticinin, tüm zararı ödemekle karşı karşıya kalması hakkaniyetli bir yaklaşım değildir. Görevini layıkıyla ve gerekli özenle yerine getirmeye

¹⁴¹ Barış Toraman, "Medeni Usul Hukukunda İspat Hakkına Dair Bazı Tespit ve Değerlendirmeler". *DEÜHFD* 16/14 (2015) 1493. Erişim: 28.10.2024.

¹⁴² Helvacı, "Farklılaştırılmış Teselsül", 77.

¹⁴³ Kırca, Şehirali Çelik, Manavgat, *Anonim Şirketler*, 614- 615; Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, 372- 373; Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 253- 254; Göktürk, "Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu", 188.

¹⁴⁴ Poroy vd. *Ortaklıklar I*, 434.

¹⁴⁵ Poroy vd. *Ortaklıklar I*, 434; Şener, *Ortaklıklar Hukuku*, 425; Burçak Tath, "Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Yöneticilerin Rekabet İhlallerinden Dolayı Şirketler Hukuku Temelinde Hukuki Sorumlulukları". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 29/4 (2021), 2708.

¹⁴⁶ Helvacı, "Farklılaştırılmış Teselsül", 89.

¹⁴⁷ TTK m. 557/1; "Birden çok kişinin aynı zararı tazminle yükümlü olmaları halinde, bunlardan her biri, kusuruna ve durumun gereklerine göre, zararın şahsen kendisine yükletilebildiği ölçüde, bu zarardan diğerleriyle birlikte müteselsilen sorumlu olur."

¹⁴⁸ Şener, *Ortaklıklar Hukuku*, 426.

¹⁴⁹ Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 465; Şener, *Ortaklıklar Hukuku*, 427.

¹⁵⁰ Doğan, *Yönetim Yetkisinin Devri*, 287- 289.

¹⁵¹ Helvacı, "Farklılaştırılmış Teselsül", 86.

¹⁵² Mağduriyetin kurul halinde çalışan organ üzerinde kalmasının daha hakkaniyetli olacağını ifade etmiştir; Helvacı, "Farklılaştırılmış Teselsül", 95.

¹⁵³ Tekinalp, *Yeni Hukuku*, 467; Göktürk Kürşat, Can Mehmet Çelebi, "Farklılaştırılmış Teselsülün- Özellikle- Dış İlişki Bakımından Anlamı ve Bankacılık Kanunun Şahsi İflas Sorumluluğu ile Karşılaştırılması". *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 2/2 (2011), 253, Erişim: 10.03.2025.

çalışan ancak yine zararda az da olsa kusuru bulunan yönetici söz konusu olabilir. Bu durumda tüm zararı karşılamakla karşı karşıya kalması adeta bir ceza niteliğindedir. Her ne kadar yöneticilik vasfı ağır bir sorumluluk barındırsa da, meydana gelen zararda kendi kusurundan fazlası ile sorumlu olmak, yöneticiler için de ağırdır.

IV. Yetki Devrinin Sona Ermesi

TTK hükümlerinde yönetim yetkisinin devrine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Ancak yetki devrinin sona ermesine ve verilen yetkinin geri alınmasına ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Yetkide paralellik ilkesi kapsamında yetki devrini yapan yönetim kurulu azledebilecektir¹⁵⁴. Buna göre; yönetim yetkisinin devrini yapabilecek olan müdürler kurulu, azil yetkisini de kullanabilir.

Sonuç

Şirketlerin amaçlarını gerçekleştirebilmeleri için yönetim fonksiyonu büyük önem arz etmektedir. Limited şirketlerde müdürler kurulu, karar alma ve alınan kararların icrası şeklinde, iki önemli fonksiyonu yerine getirmektedir. TTK hükümlerinde de benimsenen tekli yönetim sisteminde, müdürler kurulunun aldığı kararların hukuka uygunluğunu denetleyecek başka bir kurul bulunmamaktadır.

Müdürler kurulunun hukuki statüsü, ortaya çıkabilecek şirket ile yöneticiler arasındaki muhtemel uyuşmazlıklar bakımından önemlidir. Hizmet akdi olarak kabulü halinde; TTK hükümlerinde açıklık bulunmayan hallerde, İşK. Hükümleri uygulanacaktır. Vekalet akdi olarak kabulü halinde; TTK hükümlerinde açıklık olmayan hallerde TBK hükümleri uygulanacaktır. Muhtemel uyuşmazlığın hangi mahkemede görüleceği de bu kapsamda tespit edilmektedir. Yargıtay kararlarında da değinilen bu husus, çalışmamızda da ele alınmıştır. Müdürler kurulundaki müdürler ile şirket arasında, hizmet akdinde olduğu gibi sıkı bir talimat ilişkisi yoktur ve talimat ile karar aldıkları söylenemez. Müdürlerin hareket alanları daha serbesttir. Ayrıca hizmet akdinin zorunlu unsuru ücrettir. Ancak müdürler kurulu üyelerinin çalışmaları bakımından ücret şartı yoktur. Bu sebeplerle söz konusu ilişki bakımından vekalet görüşü daha isabetlidir¹⁵⁵.

TTK m. 625 hükmünde müdürler kurulunun devredilemeyecek yetkilerine yer verilmiştir. TTK m. 625 hükmü dışında kalan yetkilerin devredilmesi mümkündür. Yetki devrinin şartları; ortaklık sözleşmesinde yetki devrine ilişkin hüküm bulunması (TTK m. 577/1-i), iç yönerge hazırlanması, müdürler kurulu kararıdır. İç yönergede yönetim şeması açık bir şekilde belirtilmelidir. İç yönergeyi düzenleme yetkisinin genel kurula mı müdürler kuruluna mı ait olacağı noktasında tartışmalar mevcuttur. Ancak TTK m. 625/1-b kapsamında müdürler kurulu tarafından belirlenmesi, devredilemez yetkiler arasındadır.

Yetki devrinde en önemli meselelerden biri üst gözetim yükümlülüğünün devam edip etmeyeceğidir. Üst gözetim yükümlülüğü yönetim kurulunun devredilemez yetkileri arasındadır. TTK m. 644 hükmün atfı doğrultusunda anonim şirketlere ilişkin sorumluluk hükümleri limited şirketlere de uygulanacaktır. Ancak söz konusu atıfta, sorumluluğa ilişkin tüm hükümler yer almamaktadır. Bu sebeple öğretide haklı olarak eleştirilmiştir. Öğretide üst gözetim yükümlülüğünün devam edip etmeyeceği ve kapsamı hakkında çok çeşitli görüşler yer almaktadır. Üst gözetim yükümlülüğünün devamının kabul eden görüşte de emir ve talimat verilip verilemeyeceği hususunda birbirinden ayrılan yaklaşımlar söz konusudur. TTK m. 625/1-d ile TTK m. 553/2 arasında uyumsuzluk söz konusudur ve fıkralar çelişmektedir. TTK m. 553/2 fıkrasının lafzı ile gerekçesinin dahi uyuşmadığını düşünmekteyiz. TTK m.

¹⁵⁴ Doğan, "Devredilemez Yetkileri", 634.

¹⁵⁵ Ansay, Şirketler Hukuku, 100- 101; Poroy vd. *Ortaklıklar Hukuku I*, 389 vd.; Kırca, Şehirali Çelik, Manavgat, *Anonim Şirketler*, 455; Kaplan, *Hukuki Sorumluluğu*, 3503; Özge Karaege, (2014) "Anonim Şirketlerde Genel Kurulun Yönetim Kurulu Üyelerini Görevden Alma (Azil) Yetkisi (TTK m. 364))". *Ankara Barosu Dergisi* 1/69, 97; Ekşi, *Müdür*, 50.

553/2 gerekçesinde, Mehaz İsviçre Borçlar Kanunu doğrultusunda ve hükmün lafzından farklı açıklamalar yapılmaktadır. Ancak düzenleme, üst gözetim yükümlülüğünü bertaraf eder şekilde kaleme alınmıştır. TTK m. 553 hükmü gerekçesi ve Mehaz İsviçre Borçlar Kanunundan yola çıkarak, üst gözetim yükümlülüğünün devam ettiğini düşünmekteyiz. Nitekim TTK m. 625 hükmünde devredilemez ve vazgeçilemez görevler arasında düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra, müdürler kurulunun yönetim yetkisi devredilenlere talimat vermesi mümkündür. Ancak burada “talimat” kavramının doğru yorumlanması gerektiğini düşünmekteyiz. Münferit; günlük her işlem için verilecek talimat, yönetim yetkisinin devrini anlamsız hale getirecektir. Bu sebeple şirketin amacına uygun, yönetime ve önemli meselelere ilişkin talimatlar verilmelidir.

Yetki devrinde en önemli meselelerden biri diğeri de hukuki sorumluluğun kime ait olacağıdır. İlk olarak geçerli şekilde yapılmış yetki devrinin varlığı gerekir. TTK m. 553/2 hükmünde, yetki devriyle beraber sorumluluğun da devredileceği öngörülmüştür. Yeki devri yapılacak kişilerin seçiminde makul derece özen gösterilmesi öngörülmüştür. Makul derece gösterilmesi gereken özen yükümlülüğü, sorumluluk noktasında belirleyici olacaktır. Makul derecede gösterilmesi gereken özen ölçütünün tespitinde TTK m. 626/1 fıkrası gözden kaçırılmamalıdır. Yetki devri yapan müdürlerin, üst gözetim yükümlülüğüne ilişkin sorumlulukları devam etmektedir. Yeki devri yapılacak kişilerin seçiminde makul derece özen gösterilmesi ile sorumluluğun kapsamının sınırlandırılması mümkün değildir.

TTK m. 553 hükmünün lafzında ispat yükünün ters çevrildiği anlaşılmaktadır. Bu konuda öğretide haklı eleştiriler mevcuttur. Ayrıca mehaz kanun ve adalet komisyonuna sunulan şekliyle, makul derece özen gösterildiğinin ispat edilmesi gerektiği ileri sürülmektedir. Yapılan bu değerlendirmeler, olması gereken hukuk bakımından haklı eleştirilerdir. Ancak madde lafzına göre, makul derece özen yükümlülüğünün gösterilmediğinin ispatı gerekmektedir. Ortaya çıkan zararın belirlenmesinde farklılaştırılmış teselsül ilkesi göz önüne alınır. Müteselsil sorumlulardan her biri, kusurlarınca ve durumun gereğine göre sorumlu olmaktadır.

Kaynakça

- Akdağ Güney, Necla. *Anonim Şirket Yönetim Kurulu*, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2016.
- Akıntürk, Turgut/ Ateş, Derya. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri*. Pdf, Beta, 29. Baskı, 2020. <https://www.turcademy.com/>
- Altaş, Soner. "Yeni Türk Ticaret Kanunun Anonim Şirket Yönetim Kuruluna Tanıdığı Devredilemez Görev ve Yetkiler". *Mali Çözüm Dergisi* (Eylül- Ekim) (2011), 129-136. <http://archive.ismmmo.org.tr/docs/malicozum/107malicozum/7%20soner%20altas.pdf>
- Altaş, Soner. *Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Şirketler*, Ankara: Seçkin, 2017.
- Ansay, Tuğrul. *Anonim Şirketler Hukuku*, Ankara, Sevinç Matbaası, 1975.
- Antalya, Gökhan. *Marmara Hukuk Yorumu Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt: V/1-1*. Pdf, Seçkin, Baskı, 2019. <https://www.turcademy.com/>
- Ayan, Mehmet. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Pdf, Seçkin, 11. Baskı, 2016. <https://www.turcademy.com/>
- Bilgili, Fatih - Demirkapı, Ertan. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Bursa: Dora, 2017.
- Bilgili, Fatih - Demirkapı, Ertan. *Şirketler Hukuku Dersleri*, Bursa: Dora, 2018.
- Burçak, Tatlı. "Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Yöneticilerin Rekabet İhlallerinden Dolayı Şirketler Hukuku Temelinde Hukuki Sorumlulukları". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 29/4 (2021), 2679-2727. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1882475>
- Cansel, Erol/ Özel Çağlar. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt-1*. Pdf, Seçkin, Baskı, 2017. <https://www.turcademy.com/>
- Çamoğlu, Ersin. *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2010.
- Çamoğlu, Ersin. *Limited Ortaklıklar Hukukunun Temel İlkeleri*, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2020.
- Demirel, Duygu. "Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri". *Hacettepe HFD* 7/2 (2017), 211- 250. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/hacettepehfd/issue/46372/582843>
- Doğan Yenisey, Kübra. "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyeliği ve İş Sözleşmesi". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 74/313 (2016), 313-336. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/315159>
- Doğan, Beşir Fatih. "Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 18/2- Özel Sayı (2012), 609-640. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/801880>
- Doğan, Beşir Fatih. *Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri*, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2011.
- Eminoğlu, Cafer. "Yönetim Kurulu", *Şirketler Hukuku Şerhi Cilt II*, ed. Kemal Şenocak, Ankara: Seçkin, 2023.
- Erdoğan, İhsan. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Pdf, Gazi Kitabevi, 4. Baskı, 2019. <https://www.turcademy.com/>
- Eryiğit, Harun. *Anonim Şirketlerin Yönetim Sözleşmesi Kapsamında Yönetimi ve Sonuçları*, Pdf, On İki Levha, 1. Baskı, 2023. <https://www.lexpera.com.tr/>

- Eugene, F. Fama - Jensen, Michael C. "Separation of Ownership and Control". *Journal of Law and Economics* 26 (1983), 301-325. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=94034
- Göktürk Kürşat, Can Mehmet Çelebi. "Farklılaştırılmış Teselsülün- Özellikle- Dış İlişki Bakımından Anlamı ve Bankacılık Kanunun Şahsi İflas Sorumluluğu ile Karşılaştırılması". *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2/2 (2011), 247-283. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/208256>
- Göktürk, Kürşat. "Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Özellikle Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu ve Hukuku Belirlilik Sorunu". *TBB Dergisi* 114 (2014), 179-200. <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2014-114-1411>
- Günay, Yavuz Selim. *Anonim Şirketlerin Temsili*, Pdf: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2018. <https://www.lexpera.com.tr/>
- Hacımahmutoğlu, Sibel. "Anonim Ortaklığın Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümlülüğü: Fonksiyonel Bir Yaklaşım". *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi* 31/3 (2015), 23-55. <https://www.lexpera.com.tr/>
- Hacımahmutoğlu, Sibel. "The Business Judgment Rule: İş Adamı Kararı Mı Yoksa Ticari Muhakeme Kuralı Mı?". *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi* 30/4 (2014), 99-145.
- Helvacı, Mehmet. "Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu". İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Yayınlanmış Doktora Tezi, (1994), <https://nek.istanbul.edu.tr/ekos/TEZ/23003.pdf>
- Helvacı, Mehmet. "Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğunda Farklılaştırılmış Teselsül". *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Saygı Sempozyumu, 2 (2013), 77-96. https://dosya.gsu.edu.tr/docs/hukukfakultesi/tr/fakultedergisi/guhfd-2013_2.pdf
- İİK, İcra ve İflas Kanunu (Kanun no: 2004). Resmi Gazete 2128 (19 Haziran 1932). Erişim: 11.12.2024. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.3.2004.pdf>
- İş K, İş Kanunu (Kanun no: 4857). Resmi Gazete 25134 (10 Haziran 2003). Erişim: 10.03.2025. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2003/06/20030610.htm#1>
- Kaplan, İbrahim. "6102 Sayılı YTTK Hükümlerine Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyeleri ve Diğer Üst Yöneticilerin, Şirkete, Ortaklara ve Şirket Alacaklılarına Karşı Hukuki Sorumluluğu". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 65/4 (2016), 3493-3510. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auhfd/issue/42360/510131>
- Karaege, Özge. (2014) "Anonim Şirketlerde Genel Kurulun Yönetim Kurulu Üyelerini Görevden Alma (Azil) Yetkisi (TTK m. 364)". *Ankara Barosu Dergisi* 1/69, 71-110. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/398142>
- Karslıoğlu, Hasan. "Anonim Şirketlerde İç Yönerge ve İç Yönergenin Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna Etkisi". *Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 8/1 (2022). <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2107981>
- Kaya, Mustafa İsmail. "Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Denetim ve Gözetim Görevi". *DEÜHFD* 16 /Özel Sayı (2014). <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/756165>
- Kayar, İsmail. *6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri*. Pdf: Seçkin, 11. Baskı, 2019. <https://www.turcademy.com/>
- Kayıhan, Şaban - Ünlütepe, Mustafa. *Borçlar Hukuku genel Hükümler*. Pdf: Seçkin, 6. Baskı, 2018. <https://www.turcademy.com/>

- Kayihan, Şaban. *6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketlerde Üst Gözetim*. Pdf: Seçkin, 1. Baskı, 2011. <https://www.turcademy.com/>
- Kendigelen, Abuzer. *Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler Yenilikler ve İlk Tespitler*, İstanbul: On İki Levha, 2016.
- Keskin, Harun. "Anonim Şirket Genel Kurulu ile Yönetim Kurulu Arasındaki İlişkinin Tarihsel Süreçte Geçirdiği Değişim ve Organların Yetkilerine Genel Bir Bakış". *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 34/3 (2018), 241-271. <https://www.lexpera.com.tr/>
- Kılıçoğlu, Ahmet M. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Ankara: Turhankitabevi, 2012.
- Kırca, İsmail vd. *Anonim Şirketler Hukuku Cilt I*, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2013.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip vd. *Borçlar Hukuku Genel Bölüm Birinci Cilt*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2017.
- Koç, Himmet. "Anonim Şirketlerde İç Yönerge ve İç Yönergenin Benzer Kurumlarla Olan İlişkisi". *Medeniyet ve Toplum* 1/2 (2017). <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/456565>
- Kutluk, Tansı. *Anonim Şirketlerde Yönetim ve İç Yönerge Hazırlanması*, Pdf: Seçkin, 2. Baskı, 2023. <https://www.turcademy.com/>
- Mağden Çamlı - Zehra İlgün. "Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Yetki Alanında Kalan Konular Esas Sözleşmede Düzenlenebilir Mi?". *Kırıkkale Hukuk Mecmuası* 4/1 (2024), 195-224. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/khm/issue/80771/1421251>
- Moroğlu, Erdoğan. *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Değerlendirme ve Öneriler*. İstanbul: On İki Levha, 2016.
- Nomer, Haluk N. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, İstanbul: Beta, 2017.
- Oran, Ozan. *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu İç Yönergesi*, Pdf: On İki Levha, 1. Baskı, 2021. <https://www.lexpera.com.tr/>
- Özer, Işık. "Şirket Organları", *Şirketler Hukuku Şerhi Cilt IV*, ed. Kemal Şenocak, Ankara: Seçkin, 2023.
- Pekcanıtez, Hakan vd. *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2017.
- Pekcanıtez, Hakan vd. *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2017.
- Poroy, Reha vd. *Ortaklıklar Hukuku I*, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2019.
- Pulaşlı, Hasan. "Compliance Kavramı ve Yönetim Organının Compliance Sorumluluğu". *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi* 35/2 (2019). <https://www.lexpera.com.tr/>
- Pulaşlı, Hasan. *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, Ankara: Adalet, 2017.
- Pulaşlı, Hasan. *Şirketler Hukuku Şerhi Cilt V*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2024.
- Şener, Oruç Hami. *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku*, Ankara: Seçkin, 2019.
- Şener, Oruç Hami. *Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku*, Ankara: Seçkin, 2017.
- TBK, Türk Borçlar Kanunu (Kanun no: 6098). Resmi Gazete 27836 (4 Şubat 2011). Erişim: 11.12.2024. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6098.pdf>
- Tekinalp, Ünal. *Sermaye Ortaklıkları Yeni Hukuku*, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2015.
- Toraman, Barış. "Medeni Usul Hukukunda İspat Hakkına Dair Bazı Tespit ve Değerlendirmeler". *DEÜHFD* 16/14 (2015), 14831523. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/deuhfd/issue/46919/588701>

- TTK, Türk Ticaret Kanunu (Kanun No: 6102). Resmi Gazete 27846 (14 Şubat 2011). Erişim: 11.12.2024. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6102.pdf>
- Yalçın Sırakaya, Elif. "Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri Bağlamında Yönetim Kurulunun Üst Gözetim Yükümlülüğü". *Ankara Hacı Bayram Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 24/2 (2020), 195-220. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1090827>
- Yanlı, Veliye. "Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından mı Atanabilir?". *İÜHFM* 71/2 (2013), 439-448.
- Yanlı, Veliye. "İsviçre Anonim Ortaklıklar Hukuku'nda 'İş Bölümü' İlkesi ve Yönetim Kurulunun Münhasır Yetkileri". *İÜHFM* 55/3 (1997), 261- 277. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/95795>
- Yargıtay 11. HD. (Yargıtay), K. 2016/4903, (02 Mayıs 2016) <https://karararama.yargitay.gov.tr/>
- Yargıtay 11. HD. (Yargıtay), K. 2018/1396, (26 Şubat 2018) <https://karararama.yargitay.gov.tr/>
- Yargıtay 11. HD. (Yargıtay), K. 2018/2861, (14 Nisan 2018) <https://karararama.yargitay.gov.tr/>
- Yargıtay 11. HD. (Yargıtay), K. 2024/3735, (09 Mayıs 2024) <https://www.lexpera.com.tr/>
- Yaşar, Tuğçe Nimet. *Anonim Şirketler Hukukunda "Uyum" (Compliance)*, İstanbul: On İki Levha, 2020.
- Yavuz, Mustafa. "Limited Şirketlerde Müdürlerin Özen ve Bağlılık Yükümlülüğü". *Vergi Raporu Dergisi* 112, 145-150. <https://vergiraporu.com.tr/upImage/org/16.%20makale.pdf>

Makale Bilgi Formu

Çıkar Çatışması Bildirimi: Yazar tarafından potansiyel çıkar çatışması bildirilmemiştir.

Yapay Zeka Bildirimi: Bu makale yazılırken hiçbir yapay zeka aracı kullanılmamıştır.

İntihal Beyanı: Bu makale iThenticate tarafından taranmıştır.